

## Előfizetési ár:

Egész évre . . . 5 frt — kr  
Félévre . . . . . 2 „ 50 „  
Negyedévre . . . 1 „ 25 „

Kézíróknek, körjegyzőknek és néptanítóknak:

Egész évre 4 frt, félévre 2 frt.

Egyes szám 10 kr.

Kapható a kiadóhivatalban, Valentin Károly fia, Weidinger N., Engei Lajos, Hochrein József, Greiner Lipót kereskedésében és a dohányfőztesdében.

## PÉCS

POLITIKAI VEGYESTARTALMU HETILAP.

## Hírcsöveket

elfogad a kiadóhivatal (Lyceum nyomda épület) hol mindenkor a legutányosabb árak szabatakn Minnen beiktatott hirdetés utaz 30 kr. bélyegdíj fizetendő.

Kyilt-terben egy sor 10 kr.

## Kéziratok

a szerkesztőségbe, (Lyceumi nyomda épület) küldendők.

Megjelenik hetente kétszer.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Lyceumi nyomda épület.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Pécs, 1891. május 1.

Midőn lapunk ezelőtt 10 évvel pályafutását megkezdte, kettős célt tűzött ki maga elé: megküzdni a fölkor-bácsolt fajgyűlölet dämonaival és diadralra juttatni a szabadelvü párt zás-laját, mely célok sikeresebb szolgálatára lapunk az alapítók tetemes szellemi és anyagi áldozatával hetenként kétszer jelent meg.

Istennek legyen hála érette: a fajgyűlölet dämonai elnémultak, a szabadelvü párt diadralra jutott és így nem lévén ok a további medőnek bizonyult szellemi és anyagi áldozatokra, lapunk heti lappá alakult át.

Ez idő óta közéletünk legjobbaitól szakadatlanul kaptunk fölszólítást, hogy lapunkat hetenként többször, legalább kétszer jelentessük meg, minek idejét azonban mindeddig elérkezettnek nem tartottuk.

Ma azonban a dolgok állásában nagy változás történt. Egy részről az országos politikában beállt nagy fordulat, mely hazánkat a rég óhajtott reformok terére sodorta és mely egy szenvedélyes választási campagne-t helyez közeli kilátásba; másrésztől a

királyi tábla bevonulásával városunkba beleszöntött új korszak, mely hivatva van városunkat a jólét és dicsőség magas polcára emelni, fokozott tevékenységre kell, hogy intsenek minden polgár, mely tevékenység gyámolítására, fokozására egy hetenként egyszer megjelenő lap, legyen az különben bármily kedvelt, olvasott és becsült — éreztük, hogy elégtelen.

Ezen meggyőződésben elhatároztuk, hogy lapunkat mátlól fogva ismét hetenként kétszer jelentetjük meg.

Politikai programunk: az 1867-iki kiegyezés, mely alpra állva elfogulatlan kritikával kísérjük a kormány működését, mely iránt bizalommal viseltünk, fenntartva és megőrizve a véleménynyilvánítás teljes függetlenségét a jövőben is és féltékenyen őrködvé az alkotmányos jogok fölött, melyeknek gyarapítása, erősítése, teljes érvényre juttatása minden polgárnak legszentebb kötelessége.

Kiváló gondoskodásunk tárgyát fogja képezni megyénk és városunk közügyeinek megvitatása, alaposan, érdekesen, a személyeskedés kizárásával. Általában lapunk irodalmi színvonalát.

melyre most is bátran hivatkozunk, lehetőleg emelni fogjuk.

A napi eseményekről gyorsan és élvezetesen számot adva egyuttal a királyi tábla és általában a törvénykezés működéséről is rendszeresen és kimerítően meg fogunk emlékezni, szóval: célunk oly lapot adni, mely buzdít és irányt szab, mulattat és oktat is egyuttal, mely mint önzetlen és hí barát kopogtat be a polgárok ajtaján és a mely megérdemi, hogy minden családnál otthonra találjon.

Midőn ez elhatározásunkat a nagy közönség tudomására adjuk, érezzük a földat nagyságát, melyre vállalkoztunk, de erőt ad hozzá azon tudat, hogy szándékunk tiszta, önzetlen, a közjóra irányul, melyet eddig is szolgáltunk és ez a tudat remélnünk engedi, hogy megyénk és városunk értelmisége lapunkat úgy szellemileg, mint anyagilag támogadni fogja, mely támogatásra öket ezennel fölkerve, vagyunk tisztelettel

a „PÉCS“

szerkesztősége és kiadóhivatala.

## A „PÉCS“ TÁRCÁJA.

## Elvevők . . .

Elvevők szabadságát a madárnak.  
El az illatos erdő, a mezőt,  
Kitépték legszebb tollait szárnyának  
S helyebők csak szinetlen, csonka nőtt.

De egyet magával vitt börtönébe:  
Most is hallatja bővös szép dalát,  
S kap érte jó szót, csókot is cserébe,  
Mit párja helyett szép leányka ad.

Rabbá levők szivemmel én is régen,  
Lekötvén minden érzeményemet,  
De a míg előbb eszményekért éltem,  
Azt látom most, hogy szivem jég hideg.

Keservben hal el dalaimnak hangja,  
S ha szól is egy, visszhangra nem talál,  
A rideg önzés legszánandóbb rabja  
Nem, nem te vagy kalitka zárt madár!

B. K.

## Pécs a magyarok idejötté előtt.\*

Pécs első alapítása az ősidők homálykorába vész. Hegytövébeni gyönyörű fekvése, legjobb vízzel bőveikadó számos forrása, börtémekü vidéke és kellemetes éghajlata hihetővé, sőt bizonyossá teszik már időszámításunk előtti létezését. Arról, vajon a rómaiak idejöttük után az itt talált várost vagy helységet önönökkel azonnal népesítették kútfők hiányában mitsem tudunk. Mitán azonban területén számos első és másodszaadi római pénzék és egyéb emlékek vegyest találhatnak, ha egybírát is a helyzeti körülményeket nem tekintenők, melyek városunkat és egész vidékét az ilyenekben fölötté tesznek rómaiakkal megkedvelteték, mégis bizonyos lehetjük, hogy már az első században nevezetes volt.

Hogy a rómaiaktól Sopianának nevezetett, azt a pécsi káptalan két nagytudomány kano-okja Szalagyi és Koller, kétségbevonhatlanul bizonyítják, győzelmesen megőrfolván egyszerű mind minden elkekezdő véleménynt, melyek szerint Mursa, Carnacum, Tentiburgum, Serbinum

\* Most, hogy a kir. tábla működésének megkezdésével egy nagy országész figyelmé fordul városunk felé, alkalomszerűnek tartjuk városunk múltjáról egyetmást fölleveinteni. A jelen közleményt Haas Mihály, jogkeumunk néhai tudós tanárának 1845-ben kiadott jeles és ritka történeti művéből vettük át mely mű pártatlan szorgalommal és tudással van írva címe: Baranya följírati, statikai és történeti tekintetben, szerzőjének örök nevet biztosít. A szerk.

vagy Mariana állott volna a mai Pécs helyén. Rausanus nagyot hibázott, midőn „Epit Reg. Hung.“ című munkájában ezt írta: „Baraniensis Com. multus, fertilibusque exornatus vicis est, et in eo Peuce, civitas opulenta, et nobile totius regionis emporium a veterum Peucinorum reliquiis aedificata, quam nunc a quinque sacris aedibus Quinque-Ecclesias urbem cognominant.“ Ugyanezt ír Bonfinius is csupán csak a Peuce és Pécs nevek hasonlatossága után indulván. Hibáznak tehát mind azok is, kik jelenleg is Pécsnek mondják vagy írják városunkat.

Kevés város létezik, úgy hisszük, Oiaszországban kívül, melyben annyi római emlék találatukék, mint Pécsétt. Mindenekeiött emlitendő itt a székesegyház, mely hihetően, római erősítvényből (castellum) alakítottat át k. templommá. Aztán a még főnévű kerekded tornyok, kol erősitett várfalak is római eredetűek. A polgári korháznak átellenében a Sirling turmár-téle udvar kerítésében még most is látható egy, egészen római téglaköböl épült kapuiv, melynek rajzát szinte Koller közlé a most idézett „Proleg.“ című könyvben. A megerősített városban fekvő római castellum vagyis az úgy nevezett vár és az utók még jelen fölösztása is római táborra mutatnak, nem emlitvén a római utakövezetnek maradványát, milyen bizonyosan az, mely jelenleg is a szigeti külvárosban jó szolgálatot tesz azoknak kiket utjok sz. Ferenc kápolnája felé vezet. Hihetőn római követet az is, melyre az

## A székesegyház felszentelése.

Boldogasszony templomában gyűlve már  
A temérdek népség, csak Lászlóra vár.

Garay János, hazánk e kevésbé méltatott népies költője egyszerű szavakban, de igaz, hazafüli érzülettel, mely vallásos ihlettel és történetünk nagy alakjának: Szent Lászlónak fensége előtti rajongó hódolattal írja le a nagy király megkoronáztatását.

E „történeti költeményből” jutott eszembe a fenti kis idézet, midőn a székesegyház újjászentelésének országos ünnepére gondolok. A költő átértette a király nagyságát a hazaszeretethen, vallásában, lelke erejében, szívének nemességében; a költő beleéltte magát a koronázási ünnepély fenségébe, kiváló jelentőségébe, melynél a szertartások fényének és nagyszabású külsőségeinek maradandó becsét, igaz értéket, századokra kiható nyombust a koronázás tényében rejlt jog és annak elismerése ad. Már nyitják a fényben pompázó templom ajtai, már összegyűlt a temérdek nép, már ott állnak az ország főpapjai és főurai — egy hiányzik még, a király. És megjelenésével a monumentális templom falai között egyszerre, egyidőben betér a nagy ünnep magasztossága és a jelenlevők szívében, a királyban úgy, mint a koldusban, feléled annak tudata, hogy oly ténynek, oly eseménynek lehet szemtanuja és részese, mely tény és esemény nagysága fényét, sugarát hosszú őrök, századok elébe veti szét.

Vajon városunk polgárai, Pécsnek, e multjában fényes, jelenében haladó, fejlődő városnak lakosai tudják-e, érzik-e: mily fennagyes remekét bírják a művésznek székesegyházukban? Átérik-e és megértik-e dómjuk felszentelésének valóságos országos jelentőségét? Beleélik-e magukat abba, hogy annak az ünnepnek a valódi fényt és maradandó értéket nem a külső pompa és a szertartás látványosságára, hanem a hit világában az istenség eszméje és a vallásos érzelem

adják és a felszentelésre kész templom csak bizonyítéka a mindentűt és mindenben jelenlevő istenség örök igazsága eszményének?

Ha szeretettel és igaz ragaszkodással csügünk e városon, ha a vallás-erkölcsi elveket nem dobták teljesen áldozatul a társadalmi bajok közepette az anyagi élet egoizmusának, ha a mások érdemének irigység nélkül elismeréssel adózni képesek vagyunk, ha a régi polgárokat jellemző érenyek csak kis részben is áthatnak bennünket, a k o r kell, hogy átérzeze mindenki, hogy a székesegyháznak restaurálása oly múlttörténelmi esemény, melyhez fogható sok század idő csak nagy ritkán hoz létre; kell, hogy megtudja, miszerint a mű tervezőt, alkotót és istapolót nem a kisvárosiaság mértékével, vagy phrasisaival lehet megítélni, vagy magasztalni, hanem őket örök elismerés és a szellemi nagyságot kötelező hódolat illeti meg; kell hogy megértse, miszerint a felszentelés pompájában az Isten imádatának erkölcsi ereje nyilvánul, az Istené, kinek az a csodás szépségű ház felajánlatik s a ki előtt porba hull a földi hatalom legnagyobb személyesítője — a király is.

Ne higyük, hogy az a templom egyedül a püspöké, hogy a felszentelés ünnepé tisztán az egyház szolgáinak dicsősége és öröme; a püspöké, és papoké, de egyszer s mind a miénk is, közös édes mindnyájunké, mint maga az Isten és az ő imádása! De hogy azzá lett, az igen is egyedüli érdeme a püspöknek és az egyháznak!

Váljunk meg őszintén, hogy a székesegyház építésének ideje alatt kevés érdeklődés mutatkozott közönségünkben az alkotandó mű iránt, de sőt az építés története sem keltett, akár historiai, akár művészeti irányban számbavehető irodalmi tevékenységet és ha realiskolánk egyik derék tanára nem foglalkozik önállóan a dóm restaurálásának ismertetésével, — nehány felületesen irt tárcacik-

kel kellene megelégednünk. De ebből nem akarjuk azon következtetést kivonni, hogy a felszentelés nagy ünnepélyének rendezése is kizárólag egyházi kérdésnek fog tekinteni és még kevésbé merjük elhinni azt, hogy az e nagy mű létesítése körüli diskussio oly tapintatlanságot türeme el, mint a melylyel a királyi táblai építlet építése és berendezése felett egyik kritikában találkoztunk. A dóm felavatásában részt kell vennie közreműködésével, lelkesedésével és esetleg áldozataival is városunk közönségének és az egész megyének s nem csak a király látogatása miatti örömréztből, hanem a nagyszabású alkotás iránti hódolattól. Ha büszkén dobtant meg szívünk, midőn négy év előtt a kiállítás által bemutatott ipari haladásunkat s kiki sietett a kiállítás jelentőségét demonstrálni, úgy méltóan és igazán fenségesen csak akkor fog a székesegyház felavatása megünnepeltetni, ha azt az egyház a híveknek és az összes városi és megyei lakosságának részvételével nemcsak kiváló helyi, hanem valóban országos jellegű közünnepélylyé fogja tenni. És ha aztán áthatva jelentőségétől a székesegyház monumentális műve előtt összegyülekezve, annak megkoronázására a királyt várjuk, és ő közénk megérkezik, akkor se feledjük egy pillanatra sem a viszontlátás lelkesült örömeiben, hogy az Ő látogatása nem nekünk, hanem az Isten dicsőségére alkotott nagy műnek szól első sorban.

És ne feledkezzünk meg a restaurálás körül érdemeket szerzett közreműködők egyikéről sem, hanem adózzunk elismeréstünkkel nyíltan, önértzetesen és igaz mértékkel; ne tegyük azt semmitől függővé, mert az ily mű megteremtői és közreműködői előtt meghajolni kötelesség. Érezze át polgárságunk, hogy ennek a műnek létesítését megység püspökünk tette lehetővé, hogy abban az ő lelki nagyságával, hitének erejével, fennkölt izlésével önmaga szerzett úgyan érdem-

idén (1845-ben. A szerk.) másfél ölnyi mélységben a főpiao közelében jutottak Zeolnay ház helyén

Az itt talált római pénzék és egyéb emlékek elszámolását tiltja a jelen munka szűk köre; azért csak néhányat. Főleg azokra szoritkozunk, mik legújabbban találtak, és Koller által nincsenek közre téve.

Mi a pénzéket illeti, találtak itt Marcus Casius, Brutus és Julius Caesar idejebeli; de mivel akkoron a római önkény még nem hatott Pécs vidékére, föl kell tenni e pénzék későbbi idehozatalát. A Constantiusg uralkodott császár pénzéi igen nagy számmal találtak, leg több mégis Nerva Traianus, Hadrianus és Constantiusstól. Találtak ugyan régi magyar pénzék is vidékünkön, de ezek számára névze seje nem hasonlíthatók a rómaiakkal. Mennyivel gazdagabbnak kellett tehát a római Sopianának lenni, semmint a magyar Pécsnek, melyet Bonfin „opulentissima” leggazdagabb városnak ír.

Az egyéb római régiségek közt igen nevezetes azon márvány sarkophag, mely még a mult század végén a legjobb pécsi bort termelő Aranyhegyen ásott ki. Kisebb oldalain Ganymed elragadtatása a Jupiternek Ledávali szerelme látaták; a nagyobbakon pedig Helena elragadtatása és Polixena megöletése. Ezen jeles emlék 1773 körül őszedarábolatott. Oldalképei a püspöki lakban vannak befalazva; földelének egyik

részébe a nagytudományú Klimó koporsója tétetett. Az egészes ismertetését és rajzát láthatni Koller „Prolegoma” című munkájában, hol több nálunk talált emlékek is le vannak rajzolva és megmagyarázva, melyek körül még csak kettőről akarunk itt röviden emlékezni:

1773-ban a püsp. vár udvarában kő ásott ki, melyre az üdvözítőnek képe mesterileg van véve. A kő fölött tiszta római, nem goth betűkkel JACOB alatta pedig ESAV olvasható; és balról ez áll: NVLLVS. MIRETUR. VT. HIC. CVR BENEDICTIO DETUR f. Szalágyi és Koller összehasonlításán és jeles emlékek más hasonló ismert r. emlékekkel, megmutaták, hogy az valóban római mű és mutatja, miszerint a rómaiak alatt virágzott már Pécsen a ker. religio. De ezt méginkább bizonyítja azon földalatti kápolna, mely 1780-ban földöztetett föl a székesegyház azon tornya mellett, melyhez Szakmáry püspök épülete vala kapcsolva. E kápolna még most is látható Boltozta egészen IMP. N. bélyegű római téglákból áll; következőképpen két-ségen kívül van, miszerint az egész kápolna még a rómaiak alatt épült. Mind kised előcsarnoka, mind maga a kápolna egészen kei van füstve. Koller a még látható főtvényeket így magyarázza: A boltzat közepén és a kápolna elő-részén Kristus monog omája látható. Az utolsó Péter és Pál apostol képei környezik. Az egyik oldalon Noe látható mint a bárkából galambot

bocsát ki. Mellette a három király van lefestve aminet ajándékokat visznek az ujonan született üdvözítőnek; a másik oldalon Jónás próféta történetéből a főjelenet vehető ki. A kápolna közepén erős embersontok találtak; külső ajtaja pedig be vala falazva, honnan Koller nem ok nélkül gyanítja, hogy az üldözések idejében oda rejtkezett keresztény falaztatott be eleven. Hogy e kápolna főleg az üldözések idejében használtatott legyen istentisztelet tartására, mutatja azon körülmény, mivel föld alatt van, és csak akkor földöztetett föl, midőn Szakmáry háznak rajta nyugvó alapfala kiásott. Ugyan e kápolna mellett római téglákból készült 13 ker. sírbolt is találtak, melynek mindegyikében emberi csontváz találtakott Krisztus monogramájával. Mi ismét bizonyítja, hogy nálunk már az anyaszentegyház első századaiban számosan voltak a keresztények. Erősi ezt azon földözés is, mely nem messze a székesegyházhoz 1841-ben, történt. Akkoron t. i. új kanonokház építése alkalmával a munkások római fűrdőre akadtak melynek baltús részében, 9 lábnyira a földalatt két bécsi ölnyi hosszú és szinty széles mozaiktalaj találtak, mely égetett mészgurmából készült és □ márvány és téglakövekből képzett keresztelkek vala kirakva és szőnyegekalatt mutatott, hasonló levén a Pompeii és Herculannum talált mozaik padolatokhoz. Az egészen igen helyes rajza a nyil. könyvtárban látható,

nek örök emléket, de polgári kötelességünk, egyszersmind nekünk is módokról gondoskodni, hogy örömtünk és elismerésünk hozzá méltóan kifejeztessek; mutassuk meg előtte, hogy tudjuk, mikép a mű létesítésével nem tisztán az egyház fényét emelte, abban a hazafiúi és polgári érzület is nyilatkozott általa, mert a dóm hazánk és városunk büszkeségét, megbecsülhetlen drága kincsét képezi.

Készüljünk tehát a mű megkoronázásához: az Istenség szent eszméje, a magyar apostoli király iránti törhetetlen hűség, az alkotás fennsége nagysága, püspökünk érdeme és a felavatandó templom újjáépítésében közreműködőknél nyilvánuló szellemi erő köteleznek arra.

Fel a munkára!

— — n.

— Egy röpirat. A német sajtót lázas izgatottságba hozta egy névtelenül megjelent röpirat, mely úgy van írva, mintha Bismarck sugalmazta volna. E röpiratban egyszerűen felmondják monarchiáknak a szeretetet: a szerző feltárja a hármasszövetség ajtót, Ausztria-Magyarországot kidebja s udvariasan meghajol Oroszország előtt, mondván: tessék besétálni. Nem tudjuk, vajon Bismarck-féle sugalmazásokra vezetendő-e vissza ez irat, és mennyiben: de azt az egyet tudjuk, hogy alapjuk és tenorjuk egy nagy és dőre fikció. Avagy talán komolyan vegyük-e, ha Németországgal el akarják hitetni, hogy rá nézve egész irrelevans, vajon Oroszország megfűszkelje magát Bulgáriában és Olaszország megkapja-e Triestet, vagy sem? Azon napon, melyen hajnalba ejti Oroszország Bulgáriát s Ausztria megfosztatik a tengerrel való összeköttetésétől, meg van zavarva az európai egyensúly a stabilitás elvének és a békének kárára, monarchiák alapjában megrendül s Európa ki van szolgáltatva a konvulzióknak és a permanensnek kijelentett háború rázkodtatásainak. Oly állapot ez, kérdjük, mely javára szolgál a német birodalomnak? És ha elbukik e monarchia, képes lesz-e létezését megtartani Németország az orosz túlhatalommal szemben? Az alig két év óta fennálló Németország oly erősen van-e össze-forrasztva alkotó elemeiben, hogy a cári birodalom felszabadult terjeszkedő ereje nem képezhet fenyegetést fennállására nézve? Hogy német tartományokból oroszokat lehet fabrikálni, nincs-e

ez eléggé bebizonyítva: Riga, Dorpat, Njatan és az egész balti terület által? Ami most a vidéken történik, nem lehet azt megtenni Posenben, Königsbergben, Danzigban? Oly kérdések ezek, melyeket csak fel kell vetni, hogy bebizonyításuk a röpirat alapjául szolgáló nézetek tarthatatlansága. És egy további nevetésnek fűző az, ha azt hiszik, hogy Oroszország bevonása által egy német-olasz szövetségbe, Franciaországot és monarchiáikat elszigetelik. Nem sokkal valószínűbb lenne-e az, hogy Ausztria-Magyarország és Franciaország közös érdekeik védelmére Németország felett nyújtanának kezét egymásnak? És Nagybritanniáról megfeledkeztek. Vitisai érdeke Angliának, hogy Oroszország meg ne fűszkelje magát a Feketetengerrel és a Dardanelláknál, mert az a nap, melyen ez megtörténik, a brit világhatalom összeomlását jelentené. Így hát Ausztria-Magyarország és Franciaország még sem lennének magukra hagyva; a brit szövetség már eleve is bizonyos lenne nekik. Ezekből látható, hogy oly végkép vigasztalan akkor sem lenne Ausztria-Magyarország helyzete. Mindezekre az eshetőségekre azonban nem gondolt a röpirat szerzője. Tehát szabad kételkedni, hogy Bismarck ilyen röpiratot sugalmazott. Aki maga csinált történelmet, lehetetlen, hogy ily történelmi butaságban legyen hibás.

— A kir. tábla berendezésének kritikája csak nem akar végtelen érn. Nagy Ferenc úr lapjában a „Pécsi Figyelő”-ben négy hasábon át magyarázza H. ur azt a vezércikket, mely az egész közönség megbotránkozásait keltette fel s melynek mi is kifejezést adtunk. Am a magyarázatnak nagyon is „nyilatkozat”-féle szaga van és így azt reprodukálni feleslegesen tartjuk, mert ama néhány év előtti „angyalos” affairé megtanított minket arra: minő értéket kell tulajdonitanunk a „P.F.” szokásos „erkölcsifel háborodásnak”. Elvégezvén a magyarázatot, pár sorban nekünk tört, nagyuri megvetéssel illeszven minket. Ismét abból az affairéből vonjuk ki a tanulságot és azt mondjuk: sérteni csak az a bir, a ki sérthetetlen! Ez pedig többet mond, mint száz vezércikk, meg — röpirat.

### A kis ártatlan\*)

Ugyan eltalálód-e, szíves olvasó, hogy ki ez a „kis ártatlan”? Ne törd rajta a fejedet,

\*) Nem volt szándékunk a „Pécsi Figyelő” szerdai választásáért érdemlel foglalkozni, miután e foglalkozást nagyon hiáladatannak tartjuk. E cikket azonban szombati cikkünk irójától váisszul kapva, annak közlését annál kevésbé tagadtatjuk meg, mert azzal teljesen egyetértünk. A szerk.

eláruljuk, hogy e kis ártatlan a „Pécsi Figyelő” (H.)-ja, aki szerdai számában mélyen indignálódik a fölött, hogy mult szerdai cikkét, melyben ő a pécsi táblai épület berendezéséről elkövetett hivatalos pazarlást tárgyalta — a maga módja szerint, amire viszont szombaton mi mondtuk el véleményünket, mely egyuttal városunk értelemiségének egyhangú ítélete volt, — alapjában félremagyarázták, mert ő a pazarlás vádjával senkit sem illelt. Ő csak kérdezte: vajon mi szolgált (okot) a pazarlásra? Ő csak gondolta, hogy kell lenni valakinek, a ki a palota díszes berendezéséről strebereskedett, vagy pedig a kormány követelte ezt így, de miután ez eldöntve nincs, ő tiltakozik mindenféle találgatás ellen.

Ezen példányyszerű „szókimondó” okoskodásra lehetetlen nem idéznünk a vitéz rókára írt párverset, mely hangzik „Oly imigyen: „Róka koma egykor nagy ebemam lyukba bebujta, Dombos az oldala lett, nem lehet ám gyere ki.”

Ez a szegény róka vitézül megálta helyét, a „Pécsi Figyelő” (H.)-ja pedig vitézül eltagadja gorboságait: innen a rokononás, a miért az idézetet rája alkalmaztuk: de még van köztük egy másik rokononás is: ez az a körmonfont okoskodás, mely a szerdai cikkben nyilvánul és amely nemcsak rókanál róköbb, de a furesznál is furesább, mert azt mondja: a tábla pazar berendezését vagy a kormány kívánata, vagy a strebereskedés munkáit. Ugy de mindenki tudja, hogy a kormány nem kívánt pazar berendezést, ez a föltétel tehát elcsik és marad csak: a strebereskedés munkája. Ugy de mindenki tudja, hogy a táblai épület berendezése egy ember föladata volt és miután (H.) ezt az egy embert, bár megnevezés nélkül, pellengére állította, tiltakozik az ellen, hogy annak személyét találgassak, mert ő nem gyanusított seukit, ő csak kérdezett... ő csak gondolt....

Ez az az okoskodás, melynek irányelve: „caumniari audacter semper aliquid haeret” — magyarul: csak rágalmazás szemtelenséül, (a piszkokból) mindig ragad valamit.

Miután a kis ártatlannak ezt az okoskodás módját megvilágosítottuk, térjünk át további védekezésére. Azt mondja hogy szombati cikkünk az ő minden egyes szavát elesürte; tiltakozik a garasos fölfogás ellen, és azt mondja, hogy neki helyes képzete van az igazságszolgáltatás méltóságáról és hogy nem sajnál ő a táblától semmit, amire szüksége van, és elfojtott keserűséggel panaszoja föl, hogy miért nem olyan díszes a törvényszéki bírak helyisége is, mint a táblai bíraké, kiknek, mint akik egyenlően ő Felsége a király nevében ítélnek, egyenlőknek kell lenniök és nyomban ki is jelenti, hogy ő az igazságszol-

holott belőle jókora darab őrizték is. Pajnády ur pincéjében is találtakot mozaiktalaj.

1818-ban a székesegyház mellett római négyszög, 4 lábnyi magas fehérmárványból áldozószönp ásattot ki teljes épségben. Homlokoldalán a következő fölrás találtakot:

VIRTUTI.	Olvasd:	Virtuti
ET.		et
HONORI.		Honori
L. VLIHS.		Lucius Ulpius
MARCELL'S.		Marcellus
LEG. AVG.		Legatus Augusti
PR. PR.		pro Praetore
PANNON. INF.		Pannoniae Inferioris
V. S.		Votum solvit.

Katancsics hitelesen bebizonyítá, hogy ezen emlékkő Traian vagy Hadrian császár idejében állítottat föl Lucius által, ki akkoron alsó Pannonia praepactora, azaz fölkormányzója vala. Kiderül továbbá ezen fölrásból, hogy Pécs már 1658 évvel ezelőtt jeles és nagy város volt, mivel benne alsó Pannoniának praepactora vagy állandón lakott, vagy legalább hálaáldozatot mutatott be az ég isteneinek és talán győzelmet (triumphum castrensem) is ünnepele. Nevezetes továbbá ezen jeles emléke még más tekintetben is. Egyik oldalán tudniillik a győzelem istenszönya látható gömbön állva; a másikon római vitéz van kifaragva páncélban, sisakkal és köpenyvel (toza praetexta), jobbában lándzsát

tartva és balkezelével paizsra támaszkodva; és lábával egy meggyőzött barbárt taposva. A hátoldalán fűrtökkel megrakott szőlővesszők szemlélhetők, alattok pedig egy nyul rágódik egész kényelemmel egyik gerezden. A vitéz hihetően maga Lucius, a lealáztatott barbár sarmata lesz; a nyugalmasan rágódó nyul a nyert győzelem által megerősített arany békére mutat, valamint a szőlőtök talán arra, hogy már Hadrián idejében mivelletett Pécssett szőlő. Az egészből nem alap nélkül azt gyanítjuk, hogy a Dunántul lakott barbárok berontottak a római baúrvidékre, kiket aztán Lucius megalázott. Többet e jeles és mesteri szobrászra mutató emlékről tudós derék Kölesyik irt az 1820-iki Tud. Gyűjt. 1. kötetében.

1834 körül szántás közben Pécs batárában réztábla (Kupferplatte) találtakot, melyen eddigéle nem olvasható hosszú megfordított fölrás és egy még meg nem magyarázott ábra látszik. A tárgyánagsága tábla, mennyire birtokosától értettem, nagyon hasonlít azokhoz, mik az Allgem. Zeitung legújabb jelentése szerint Wiesbaden körül találtakot és melyek magyarázatától sok érdekes fölvilágosítást várnak a németek. Mi a pécsit illeti, azt Jankó piéb. ur a természetvizsgálók VI. gyűlésében be fogja mutatni.

1839-ben ismét nem messze a székesegyháztól egy római pénzszekrényecske találtakot

tott fölössott római sirboltban. Az említett ládácska egy lábnyi hosszú és 9 hüvelyknyi magas. Belseje cedrusfából készült, külseje pedig érclemezzel van bevonva, melyen domboru munkáca a r. birodalom négy legfőbb pénzverő városainak, u. m. Róma, Constantiopolis, Siscia és Antiochia nevére, istenaszönyökhöz hasonló ülő ábrái kiképezvék monoru szemcsés körben, alattok ki levén írva egészen idézett neveik. A munka idomát tekintve, bátran helyezhetjük azt a nagy Constantin és Theodos közti századba.

Egyébiránt városunk akármely réze átetik meg, mindenitt r. épületromok, pénzék, sirboltok, hamvudrek stb. találtaknak; és mennyi találtaknak, ha oly mértékben nem volnaak azok föld alá temetve, mi csak abból is kitetszik, miszerint az említett római kapuv jelenleg alig csak egy ölnyi magas. De ezen ki sem csudálkodik, ki tudja, mennyi dúlás és rombolás vitétek véghez vidékünkön. Kár, hogy eddigéle a nálunk talált régiségek őszeszedésére és fontatására több gond nem fordítottat. Bár különös figyelmére méltán a keletkező történeti és archaeol. társulat városunkat és egész Baranyát, hol valóban számos emlékek találtaknak a római, magyar és török hajdanból. Így, hogy csak keveset említsük, néhány év előtt találtakot Batinán egy, 80 aranyat nyomó római hadjeli gömb, melyre sas vala tűzve; és e ritka emléke is szédő kézzre került. 1838-ban pedig Szekcső cserép-

gátlatás méltóságát tekintve a törvényszéki bírót és táblai bírót egyenlőnek tartja. Ha e tételnél egy kicsit megállunk, csak azért teszük, mert e nyilatkozatot nagyon jelentőségűnek és valóban túlságosan ártatlanok tartjuk, szinte — mondhatnók — árnálunk, mert ebből szerintünk nagyon valószínűnek tetszik, hogy a cikk írója érdekelve van a törvényes kézzel. Nem mondjuk, hogy kicsoda, nem gyanusítunk senkit, csak azt mondjuk, hogy alighanem olyan ember, ki jól ismeri és már meg is unta a törvényszéki puha-asztalokat. „Ki ez a valaki? Valaki — az Isten tudja ki! Itt a határvonal és ne tovább. Mi nem is megünk tovább.”

(H) ur annyira ártatlan, hogy nem csak bevalja, hogy híradt cikkét a tábla ellen fölháborodásában írta, (mely állapot, mint tudjuk legalkalmasabb a tárgyalás kritika kifejtésére), hanem nemcsak fölháborodásának okát is megmondja és ez az, mert látta, hogy az állam 50—80 kros díjnokkal (a törvényszéknél) garasos gazdálkodást folytat az igazságügyi budget számára, a tábla épületénél pedig költségessé berendezés tételt, 17 fritos szövetek vásárlatait. A kis ártatlan elfeledte, hogy amaz az állam, ezért a város eszeleki és hogy lehet valakit valódi az 50—80 kros díjok fizetéséért a törvényszéknél, de ugyanezt az embert valódi a város által tett berendezésekért képtelenség; úgy szintén elfeledte, hogy más az állam és más a város helyzete, mert míg az állam például valamely törvényszék berendezésénél a zsugariság fogar lehet (amit a pécsi törvényszék példájából épen nem lehet elmondani); addig Pécs város egy elvált kötelezettség teljesítésében csakis a vállér lehet, vagyis: nem adhat puha író asztalokat, golyós függönyöket, viaszos vászon paninagokat, olajs mécseseket és mazatlan korsókat.

Egyébiránt, hogy mennyire ártatlan (H.) ur, legjobban kitűnik azon mondasából, hogy ő képviseli az ügyben a többséget és igazságot és följárja a plebiscitumot, hogy „tessék lezavartatni a közönség illetékes részét és meg fogják tudni, hogy a többség az ő álláspontján van ebben a kérdésben.”

Ez a mondas kétségtelenül nagy mondas és nagyságánál csak az a — bátoraság nagyobb, melylyel leírattott, lenyomatott és világra bocsátattott. A város minden jó érzésű polgára meghatránkozott azon a cikkben, melyet (H.) ur elkövetni jónak látott és most, miután arra illetékes factorok megmondották neki véleményeket, melyet senki sem tenne a békába, (H.) kiáll a piacra és emelt orccával (lucis a non lucendo) kiáltja: nincs jogotok beszélni, a többség az én álláspontomra helyesli. Az a publicum, mely az ily szerfelett bátor apellálást is szótlannul tűri, meg-

érdemli, hogy (H.) ur tovább is tüsse a többség nevében ártatlanokadásait. Mi azonban kiváncsiak vagyunk e többségre és fölszólunk mindenkit, hogy nyilatkozzék: helyesli-e (H.) ur álláspontját? Ha csak 10 helyeslő akad, (azért mondunk 10 et, mert egy-két bolond és félszűz mindenre találtatik) ki neve aláírásával bizonyítja helyeslését, nem későnk (H.) ur előtt meghajolni; de addig szabadjon az ő igazságában kételkedni.

## Budapesti levél.

Budapest, 1891. április 30.

A politikai helyzetről írják és kormány-párti lapba! Olyan kívánság ez, mint midőn Karr Alfonzról azt kívánták, hogy az ő zö n v i z r ö l írjon egy szellemes tárcacikket. Megtettem-e nem tudom; de hogy tölem sem követeltetik egyéb, minthogy az öznívizről írjak, ha nem is tárcá számára, az bizonyos; mert tartozunk bármely párthoz: a politikai pártélet nem egyéb ma egy mindent elborító özníviznél.

Eligazodni a nagy áradatban még vezér férfaink sem tudnak, se Irányi, se Ugron, se Apponyi és vele az apró mőtőcesapat; de még a szabadelvű párt látható feje: gróf Szapáry Gyula sem.

Sajátságos látomány az a bomlás, kapkodás, intrigálás jobbra-balra, mely most a pártokban mutatkozik; de mindenfelé csak a tengervíz — irányító és világító torony nélkül. Hiába a miniszterelnök örökös mosolygása! nem tud az biztos reményt nyújtani és teljesen megnyugtató; hiába Apponyinak ellenzéki kedése! nem hisznek abban már; hiába a derék öreg Irányi szótala! nem hallgatják meg és hiába kuzbokrol az Ugron kakas! nem megy érte tükre senki. Tisza Kálmán pedig hallgat. Csodá dlatos, hogy az összes pártok ennek a nagy hallgatásnak megtörését lesik, várják; mindenki érzi, tudja, hogy csak egy ember van, kitől az özníviz megszüntetése várható és az Tisza Kálmán.

Az egykori bukása feletti öröm mámore elmut, a remélt eredmény nemcsak hogy be nem következett, hanem az előbbi zűrzavart valódi chaossá tette. A szélsőből össze-tartás meglazult, a mérsékelt ellenzék szemé-lyes oppositioja talaját veszíté, a szabadelvű párt pedig, bár együtt van, még mindig vár és vár, léptei bizonytalanságot árnálunk el. Igaz, hogy ha Tisza Kálmántól várják a pártviszonyok javulását, ha személyében látják is az irányítót, abban senki se hisz már, hogy ismét a kormány élére lép; de abban mindenki megyezik, hogy ő, vagy jobban mondva az ő hú gárdájának magatartásától függ a mostani tarthatatlan állá-pot tisztázása. A közigazgatási reform a próbák,

de ha nem lenne az, egy váratlan incidens is, mint például a Horváth Gyula összetűzése a miniszterelnökkel a szentesi ügyben, okul szolgálat-ha helyzet megváltoztatására.

Ha Tisza és gárdája hívek maradnak, mint remélhető is, Szapáryhoz, úgy a mérsékelt ellenzék szaporodva néhány dissidenssel csakhamar hátat fordít már a közigazgatási reformjáról szóló törvényjavaslat tárgyalásánál a kormány-nak; ha pedig a gárda elszakad, úgy Apponyi és pártja belép a kormány-pártba, mely esetben nemcsak a függetlenségi párt nyer új anyagot a választási küzdelemben és módot az összetartásra, hanem egy liberalis szellemű középpárt is alakulhat. Mint beszéltek, erre is, arra is egy akadály van — Szilágyi Méri bármelyik esetben neki kellene lenni az áldozatnak; már pedig ő eszénél és fortélyánál fogva sokkal nagyobb tényező, hogy sem nélküle-kivüle ily megszelikható politikai aktió megtörténheték. Ő tartják a legkevésbé népszerű miniszternek, mégis ma ő Szapáry legerősebb oszlopa, támasza.

Nos, nem özníviz ez? A levelező nem mondja el saját nézetét, nem combinál önmaga; megírja azt, a miről beszélnék és kétségtelen, hogy szerintében-hosszában mindenki arról beszél, hogy jelen állapotában egyik fél sem mehet a választások elé. Én — bocsánat az önálló nézet-től — azt hiszem, hogy a kormány-pártnak semmi oka sincs félni a választásoktól, mert minden mende monda deára ez az egyedüli párt, mely compactnak nevezhető, a kormány pedig oly sikereket mutathat fel, főleg a pénz-ügyi rendezés és a kereskedelem terén, mely méltán érdemel bizalmat, miniszterelnökünk positióján pedig még a legközelebb csapra eresztett interpellatók áradata sem ejtett legkisebb esor-bát sem, sőt épen a szentesi ügyben adott ügyes és önzertes válasza megmutatta, hogy ő a leg-nagyobb taktikus után sem vall szégyent a taktika mesterségében.

Annálkevésbé tarthat a szabadelvű párt a választásoktól és annál érthetlenebb néhány „s mameluk“ frakcionális szenvedése, mert soha gyengébb lábon nem állott az ellenzék, mint ma, a kormány-párt programjában pedig változás egy sem történt, az irányezmények és munkakör a régié. Még a közigazgatási reform sem fog a pártban magában oly merev oppositio-vál találkozni, mint eleve gondolták, főleg nem akkor, ha — mint már most a jelek tanúsítják — a mérsékelt ellenzék által szándékolt pactum meghiúsul. De viszont nyilvánvaló a függetlenségi párt zilált belélete; hiszen köztudomás, hogy még a választások vezetésére alakított szándékok központi bizottságra sem létesíthetett a megegyezés; a streberek a pártban az eddigi pártfegyelmet semmi képen sem akarják elis-

edényben 20 darab igen szép r. arany találtott Constantiustól. Egyiken, mely a pécsi n. könyvtár muzeumában találtatik jelenleg, páncélos vitéz kezében a labarum látható e fölírással: „Hoc signo victor eris.“ Négy-négy darab kőzölköt épen annyit nyom, mint 5 körmőci arany.

A mondatokból mintegy önkényen fejtődik ki már városunk nagysága és jelessége a rómaiak alatt, mi a következőkben még inkább ki fog tetetni. Római eredetű városainak, mint Szilágyi után mondotuk már, jelenleg is mutatják még, hogy valóban nagy volt a fallal kerített Sopiana, csaknem oly nagy, mint jelenleg Bécs belső városa, nem is említve azt, hogy az említett bástyákon kívül is roppant épület-romok találtaknak; így néhány év előtt a város alatti réten önlél szelesebb r. alapfalakra akadtak. Ezekon kívül írott kútfőink is vannak Sopianaek jelességének begyőztére, u. m. Ammian. Marcell. Notitia Imp. Ezekből Szilágyi megmutatá, hogy városunkban vala az egész Pannon. Valeria kormányzása, valamint az egész tartomány főhadikormányja is, hogy továbbá itt ütközött össze több jeles ut. szóval, hogy sem a híres Bregio, sem Aquincum nem vala városunkhoz, mint az egész tartomány főhelyéhez fogható. Sőt híhető a főnnebb említett áldozó-oltár után, hogy már a II-ik század elején székelt városunkban az egész tartomány főkormányzója. Jeleskedett tehát minden bizonyval városunk nemcsak erős sánca, bástyáival és

különös fellegvárival, hanem még a benne számosan tanyázó és szünetlen föl és alá szállongó katonaság számára szolgáló szállások, életesházak, postahivatal és más középületekkel is.

Városunk jelességét továbbá még az magyarazta leginkább, hogy nem feküdvén a Duna mellett, ment volt a barbárok gyakori betöréseitől és nyugtalanításaitól; és bizonyosan ezért sem Bregio, sem Aquincumban, hanem Sopiana-nkban volt a polgári és hadi főkormányzók. Aztán Zostinusból (Lib. 2, 34.) tudjuk, hogy midőn a mindenfelől előelöngő vad népek besapongásai igen gyakoriak lettek, a Duna mentében találtott véghelyek gazdagabb lakói onnan belebb fekvő biztosabb városokba költöztek, hova Constantin a végvárakból kivitt őrseregeket is helyezteté a birodalomnak nem eséklyé kárára.

Városunknak a rómaiak alatti miveltiségi állapotára vonatkozólag itt csak azt említjük, hogy hegyeinkben bizonyosan Probus ültetett már szőlőket és gyümölcsfákat. Az 1818-ban talált oltárkő szőlőfűrtökkel van ékesítve, mi bizonyosan arra mutat, hogy nálunk a rómaiak már a II-ik században szőlőművelés és gyümölcs-tenyésztéssel foglalkodtak.

Mi történt Sopianánkkal a hunnoktól elfoglaltatás után, arról hallgatnak ugyan kútfőink: végképen mindazáltal sem általok, sem pedig a náloknl még vadabb avarok által el-nem törőltetett; mivel már a kilencedik század-

ban többször előjön emlékezteté s a magyarok letelepedése után időben is azonnal megjelenik a jelesebb városok között.

De meg kell jegyeznünk, hogy a középkorban városunk már nem Sopianae, hanem Quince Ecclesiae vagy Quince-Basilicae név alatt jön elő. Hogy ezt, valamint „Fünfkirchen“ német nevét őt templomtól nyerte, az bizonyos, minthogy maga a név bizonyítja és tudjuk, hogy Pannonia városai a németektől akkoron többnyire „Kirchen“-nek neveztettek. Egyébként gyakran fordul elő a IX. században ezen deák neve, akkoron pedig alál jeleskedett őt templommal. Mi városunk magyar nevének eredetét illeti, annak meghatározásában épen nem egyeznek meg tudásaink. Híhető azonban, hogy Pécs a tót „pet“ (öt) szóból eredett, mely hajdan piets-nek mondatott; a Dráva mentében lakó slavok t. i. a német Fünfkirehent Pet cerkve vagy kostelá-nak mondták, honnan aztán eldődeink Pécs nevét kölcsönözték. Erősíti ezt azon körülmény is, miszerint II. Geza egyik oklevelében Pécsvárad helyett Petharad áll; Pécsvárad pedig kétségkívül Pécsről nyerte nevét, minthogy igen közel van hozzá és fekvésére nézve is nagyon hasonló Pécshez. Sz. László 1093-ban kelt egyik oklevelében először jön elő városunk magyar neve, nem lehet azonban meghatározni Peuche, Penthe vagy Peuthe-nek kell-e azt olvasni.

merni. Apponyi és pártja helyzete pedig programm és helyes taktika hiányában teljesen tarthatatlanná vált, nekik sem marad más hátra mint a fegyverletétel „auf Gnade oder Ungnade.”

Ennyit a mai özönvizes állapotokról, melyet fűszerezhetünk ugyan Linder-féle couleur-tűkkel, de az azok édeskeveset változtatnának ama felfogáson, sőt megerősítenék azt, hogy „valaminek történnie kell”, mert ez még a kormánykörökben is — miért? miért sem — meggyőződésképp érlelődött. De hogy mi fog történni? azt csak a boldog Isten tudja! O.

## H I R E K.

A király jövetele, most már bizonyossá vált. A miniszterelnök útján megjött a hivatalos értesítés Kardos Kálmán főispánhoz és egyuttal a felhívás a székesegyház felszentelése napjának a megyés püspökkel való megállapítása és a program előkészítése végett. E legmagasabb elhatározás folytán főispánunk most már haladéktalanul intézkedni fog a szükségesek megtétele iránt, mert O Felsőségnek lejövetele már június hó közepére várható. A programok megállapítása végett a főispán Dr Dulánszky Nándor megyés püspökkel péntek d. u. tanácskozott és miután már ma végleges megállapodásról szólti korai volna, csak annyiról tudósítanak egész határozottan, hogy O Felsőség Pécsét általános kihallgatást ad, fogadni fogja a szomszéd törvényhatóságok és általában a tiszteelgő küldötségeit és látogatásul fogja szerezni felintá a város régebb és újabb közműveit. O Felsőség fogadtatására az előkészületek már javában folynak. A püspöki palota renoválása hetek óta tart és a vén épület egész ifjú pompában kezd feltűnni. A héten városunkban időzött Rumbold J. budapesti jó hírű díszítő, (ki a német császár halála alkalmából Bécs városát is díszíté) hogy itt a díszítési terveket és költségvetést elkészítve bemutassa. A díszítés fő pompája a székesegyházi plebániakoron fog kifejtetni, hol egy óriási, vörös bársonnyal díszített diadalkapu fog emelkedni. Az egyház és a város fogadtatási készülétein kívül a megye is nagy pompát fog kifejteni, mely célra a megyei birtokosok vetkédve járultak a költségek viseléséhez. A megye 100 főnyi banderiumot állított ki, csupa kiszolgált huszárokból, kiknek tizedesük megyei urak lesznek. Mészlőtartó lesz Perczel Béla, a banderium fővezetője pedig Jászay Lajos, ki addig bizonyára fölépült súlyos émeleti sérüléseiből, melyeket egy szerencsétlen kimeneteli kocsikázás alkalmával szenvedett. A megyén kívül a város is fog banderiumot állítani, szóval: a fogadtatás impozáns és fényes lesz, ami ily alkalommal, midőn a király tisztelet meg otthonunkat, másképp nem is képzelhető.

**Táblai bírói kinevezés.** A hivatalos lap pénteki száma hozza Dr Lukács Adolf pécsei jogakadémiai tanár kinevezését a pécsi kir. táblához. E kinevezéssel, mely Dr Lukács jogi kapacitásának és e téren szerzett érdemeinek méltó elismerése, a pécsi kir. tábla bírói létszáma teljes. A kir. tábla működését f. hó 5-én kezd meg amikor is teljes állás tartatik, melyben a bírák és a táblai tisztviselők leteszik az esküt az elnök kezébe, ki viszont a teljes ülés előtt teszi le az esküt. Blaskovits táblai elnök elutazván, vasárnap tér vissza városunkba, a bírák nagy része, így Cseresznyés tanácselnök, Kisfaludy Imre, Pilch Antal, Babics Antal, Tolnai Antal már most is körünkben időznek.

**Áthelyezett bíró.** Steingasser Akos pécsi kir. törvénzi bíró áthelyeztetett a szegedi törvényszékhez.

**Kinevezés.** Perkovits Lajos pécsi kir. törvénzi betétszerkesztő segédteleknyvezető a teleknyvi betétszerkesztő munkálkodónál alkalmazott hivatalnok állományában teleknyvezetővé nevezetett ki.

**Az egyházmegyéből.** Kovessy János dunaföldvári káplán vaszari plebánossá nevezetett ki. Helyére segédlelkész Kristóf József szabolcsi káplán, Szabolcsa Mészáros Sándor Abaligetből és Abaligetre Liebbald Lajos küldeték.

**A királyi tábla tiszteletére a pécsi nem-**

zeti casino kezdeményezésére fényes társas vacsora rendezeték. A ban- et k e d d e n e h ő 5-én fog a „Hatyu“-ban megtartatni, jelentkezhetni lehet Nagy Jenő urnál, a casino igazgatójánál hétfőn délig, de győjtő levek is fognak kiadatni. Részvétéj 5 frt.

**Körjegyző vizsga** volt a megyeházán április 29. és 30. napjain. A vizsgálatot jó sikerrel letették: B ó z s a Kálmán, Ugrósdy Béla, Pritz Ernő, Ehrlich Adolf. Ez a 4 új oklevéles jegyző boldog, mert egészen bizonyosnak lehetnek benne, hogy megválasztásuk, illetőleg a körjegyzőség elnyerése egy krajcár-jokba sem fog kerülni. Ha a jegyző-választás nem lett volna, Magyarország népe ma félszányira sem volna demoralizált, mint amennyire demoralizált jelenleg — a választmányi elv legnagyobb dicsőségére.

**Halálozás.** Törvényszékünknek gyásza van, egyik bírja: H a n n y Elek élete 38 ik évében hosszú és súlyos szenvedés után e hó 26-án elhunyt. A boldogult derék rekonszervált férfi volt, ki már mint alügyész kivívta a közönség rokonszenvét, mint bíró pedig, bár huzamos ideig tartó kinos betegsége gátolta kötelességének hű teljesítésében, képzettsége, s pártatlansága és helyes gyakorlati felfogása által csak fokozta azt. A gyászestéről a pécsi kir. törvényeszk. ügyészség és járásbírósg. együttesen becsatolták ki gyászjelentést; a család gyászjelentése a következő: özvegy Hanny Eleké, született Dedinszky Ilona ugy a maga, mint gyermekei Mariska és Ilonka s a szülők, anyós, nagyszülők, testvérek és sógorok, sógorok, nemkülönb a széleskörű rokonság nevében megtört szívvel jelentik forrón szeretettel férjének Hanny Elek pécsi kir. törvényszéki bírának folyó hó 26. napján esti 11 órakor áletének 38-ik, boldog házasságának 5-ik évében hosszú, súlyos betegségtől történt gyors elhunytát. A feledhetetlen halottnak földi maradványát folyó hó 28. napján d. u. 4 órakor a Petrezselyem-utca 50. sz. a. lakásból a budai külvárosi temetőbe örök nyugalomra tetették. — a gyász istentisztelet pedig f. hó 29. napján d. e. 10 órakor fog az apácáktemplomban a Mindenhatóknak bemutatni. Adás és béke poraira!

**Nem lesz áthelyezés.** H a l á s z István segédtanulmányos áthelyezése Szegszádra, bár a hivatalos lapban már be foglaltatott, nem vált tényre. A miniszter, máltányolva a megye és város föliratát az áthelyezés ellen, nem különben Halás Istvánnak érdemeit, mely jutalmat, nem pedig büntetés számba menő áthelyezést igényelt volna, Halás István meghagyta eddigi állásában és az ide áthelyezett Klement Ferencet áthelyezte Fejérmegyébe.

**A nemzeti kaszinó könyvtára** rendezés alatt áll. E célból a választmány elhatározta, hogy május hó 1-től 2 hónapon át a könyvtár szüneteljen. Ez idő alatt tehát a tagok könyveket nem fognak kikapni; ellenkezőleg: szükséges, hogy az olvasásra kivett könyvek beszolgáltatásának és a kaszinó könyvtárai: K o s z i t s Akos és H o r v á t István urak lapunk útján is fölkerik a tagokat és mindazokat, kiknél a kaszinó tulajdonát képező könyvek találhatnának, hogy a legrövidebb idő alatt beszolgáltatni sziveskedjenek.

**Helyreigazítás.** Szini rovatunk vezetője a következő helyreigazítás közlésére kér föl bennünket: E beces lapok mult számában tett azonos észrevétel, hogy Somogyi színtársulata hivatalban bennünket az egy év óta nélkülözött szellemi táplálékkal ellátni, úgy látom, hogy több oldalról kifogás tárgyává tetették. E kifogásról tudomást véve kötelességemnek tartom kijelenteni, hogy tévedtem, megfelelőképpen arról, hogy Somogyi színtársulata távollétében is volt Pécs város közönségének szellemi tápláléka: a „Pécsi Figyelő” és „Veréb Jankó”, melyekhez fogható szellemi konyhát, honnan oly finom és jó illatú paprikások kerülnek ki, minőket ez a két t. lap időnként közönségének föltálat, magyar ember még nem pipázott. E tévedésemet nyíltan bevallva és ezért elnézést kérve vagyok tisztelettel. A szini-kritikus.

**A Mecsek-egyület** csütörtökön tartotta tiszteletű közgyűlését. Megválasztották a következők: E l n ö k : Kardos Kálmán főispán. A l e l n ö k ö k :

Bánfay Simon kir. tanácsos, közjegyző, Zsolnay Vilmos gyáros. T i t k á r : Kiss József főreltanodai tanár. P é n z t á r n o k : Stern Károly ügyvéd. V á l a s z t m á n y i t a g o k : Incey Dénes főgyömn. igazgató, Dischka Győző főreltanodai igazgató, Németh Gyula ügyvéd, dr Krasznay Jenő ügyvéd, dr Nick Alajos ügyvéd, Schneider István eleni tanodai igazgató, Szeifritz István kanonok, Reeh György r. fogalmazó, Rueprecht Nándor gyáros, Perczel Béla aljegyző, dr Kauffer Jenő ügyvéd, Matyasovszky Jakab geologus, Hinka László jogtanácsos, Hegedűs Imre számtartó, Agh Timót főgyömn. tanár, Szuly János ügyvéd, Kosztis Kámil megyei aljegyző, Eibach Emil takarékpénztári könyvvivő, Nagy Jenő megyei alügyész, Vaszary Gyula rendőrkapitány.

**A pécsi ügyvédi kamara** lajstromából K o n t s i t s Pál szegszárdi ügyvéd elhalálozás folytán töröltetett és iróddja részére gondnokul dr S p á n y i Leo ügyvéd rendeltetett ki.

**A Dunagőzhajózási társulat** finansciál állapota, mint a becsi lapok írják, most már kedvezőbb fordulatot veend. Az osztrák kormány-nyal ugyanis sikerült az egyezség, mely szerint a társulat évi 500.000 forint államségélyben részesülend és a tetemes folyam „szabályozási költségek” terhe alul is feimcentetik. Ha örülnék is egyrészt, hogy a társulat, mely veünk a kolonia által oly szoros kapcsolatban áll, jobb helyzetbe jutott, mégis azt hisszük, hogy a magyar kormánnyal való megegyezés nélkül az az évi 500.000 frt is csakhamar — Dunába esik.

**A pécsi polgári állövégylet** évi rendes közgyűlését április hó 25-én s folytatását április 26-án tartotta meg a polgári kaszinó külön helyiségében. Főlvőzsmesterré, miután B a r o n a k y Gyula ezen több éven át viselt állásáról lemondott s sok évi buzgó működése s érdemei elismerésül tiszteletbeli főlvőzsmesterré választott meg — egyhangulag E r r e t h Kálmán, allövőzsmesterré Beck Gyula, pénztárossá Hillebrandt N. s titkárrá Orban Márton választották meg. Választmányi tagokká Kaiser N. Barucky Gyula, Saaghy Gyula, Zelms Gyula, Keszler Árpád és Ivics Antal választották. Ezen újra feléledt s örvendetesen gyarapodó egylet ideje megnyitó díszlővőzetését eddigi megállapodás szerint május hó 10-én fogja megtartani.

**Visszatérés.** Házi ezredünknek, az 52-ik számú gyalogezrednek egy zászlóaljja Boszniából az édes haza földjére vissza fog legközelebb hivatalni. Ugy az itteni katonai körökben, mint a varosházán ohajtanak, hogy a zászlóalj Pécs-ett helyeztetnék el, miért is a szükséges előterjesztések ez irányban meg is léteettek.

**A közegyi körjegyzők egyesülete** mult héten tartotta meg évi rendes közgyűlését, melyen a mult évi tisztikar hivataláról lemondván, megajtettek az új választást. Előnké P o d g o r e l á c z Sándor nádasi, alelnökké G o m b á r o v i c s Mihály darási körjegyző választották. Legérdekesebb pontja a tanácskozásnak az állami administratio behozatala mellett egy b a n g u n y i l a t k o z a t volt. Csupán a törvényjavaslat egy-két pontjára tettek észrevételeket, melyek alapján körvény benyújtását határozta el a törvényhozás, amiből kétségtelenül kitűnik, hogy körjegyzőink az államosítás hívei. Nagyon helyesen. De hol voltak körjegyzők, mikor „az ég zengett” — a megyei közgyűlésen? Azt mondják, hogy a Linder Gyurka zsebjében, de csak — ne tessék rosszat gondolni — azon a bizonyos iven. Hát hiszen ennek is meg volt a maga értelme, az igaz, hogy egészen más, mint amit ami derék körjegyzőinkkel arról elhitettek; sokkal többet ért volna azonban, ha az iv aláírása helyett egyik másik jegyző fölszólat volna, meggyőződésének nyíltan kifejezést adva. Legáltalán regisztráltak volna a történeteket illetően: X. Y. k ö z s z e g i j e g y z ő a meggyőződés ielkesítő erejével szólt föl az államosítás mellett, (amit mindenki ért és méltányol), az a l i s p á n pedig lanyha, szintelen beszédben kelt a választási rendszer védelmére, mert n e m h a l l o t t e l l e n d i t v á n y t. N o d e, elmult esőre kár a köpönyeg és vizagszaltjuk magunkat azzal, hogy ha még egyszer tárgyalás alá kerül a d o l g, m a j d m á s k e p e n c s i n á l j u k.

**Magyar tudós Parisban.** W o s i n s z k y Mór a pécs-egyházmegyei papság e kiváló tagja, f. hó 6-án Parisban a tudósok internationalis congressusán felolvasást tartott e cím alatt: „L' attitude reptiée des morts dans les temps préhistoriques.” (A zsugorított helyzetű temetkezés a történelem előtti korban.) miről már lapunkban is közöltünk a tudós szerző tollából fejtetve.) Magyarországhól csak két dolgozat került felolvasásra; az egyik Wosinszky Mór volt. Ugyancsak a kitűnő tudósnak 28-án az országos régészeti társulat ülésén a gerjenyi ásatásokról tartott felolvasást.

**A rendőrség új egyenruhája.** Kedden vonultak ki új egyenruhájukban városunk szaporított létszámú rendőrei. Egyenruhájuk illeszkés méltó feltűnést kellett általános tetés és dícséretben részesül. Ismét egy lépés a nagyvárosság felé! Szeretjük binni, hogy az új ruhával s a létszám szaporításával fokozott rend és fegyelem, a város és magánosok érdekei fölötti éber őrködés is fogna járni. A rendőrség e reformját teljes elismerésünket kell nyilvánítanunk L e c h n e r Gyula rendőrfőkapitányának, évő levélben a főderem. Szükségessé tartanók azonban, hogy a rendőrfőkapitányok is kapjanak egyenruhát. Ugy szintén áhajtandó, hogy városunkban néhány lovas rendőr is alkalmazassék. Ennek költsége nem kerülhet sokba, de ha kerül is: meg kell hozni ez áldozatot — a közügy érdekében minél előbb.

**A pécsi színház javára** Német Lajos kémesi körjegyző gyűjtő ívén befolyt 250 frt. Adakoztak pedig: Molnár József Szapocra, Kozma Péter aderjasi, Iván János szapocrai, Berta Sámuel tésefai, Páksi Sándor rádi, Gúber Samu piski, Bonnyár Sándor Samu kőrösi, Pintér József czuni, Kovács András kémesi, ifj. Végi János kémesi, Kozma Mikó Samu kőrösi bírók, Csöme Mihály Dávid Szapocra, Dani János Czuni, Csöme Sámuel Tésefai, Pollák József Kemes, Bonnyár Ferenc Czuni, Dani József Aderjás, Dani János Aderjás, Végő Lajos, Szék Antal, Hasch Imre, Scheibner Imre, Papp János Aderjás 1—1 frt; Bonnyár Sándor János Koros, ifj. Molnár János Kémes, Németh Alajos 2—2 frt; Herczenberger Gyula 5 frt, Antal Margit Budapest 16 frt, „Egy asszony” 200 frt, összesen 250 frt.

**Véres büntett** rázta fel e napokban a csendes Egergh nyugalmát. Bölcskei Mihály jómódu parasztagda szomszédját Józsa Mátyást a családjukban már előbb kitört vizsály folytán egy darab fával jeltette; a megtámadott seibein csütörtökön meghalt, a hivatalos boncolás pénteken történt. A bűnös már a törvényszék fogházában van.

**Halalozások.** B a k s a y László sámódi ref. lelkész meghalt. — S z á n t ó István kir. erdőfelügyelő meghalt m. hó 23-án, életének 48-ik évében. — L a m e r Frigyes Pécs szab. kir. város nyug. tanácsnok meghalt m. hó 28-án, életének 80-ik évében. — R i b i t s Maris meghalt m. hó 24-én; életének 24-ik évében.

**Az Idei főszóras a hivatalos adatok szerint** igen jó eredménnyel végződött, a mennyiben 6000 hadköteles közül 1200 soroztatott be, azaz 20%, mely arányszám a mult événél jóval kedvezőbb. A legjobb emberanyag a pécsváradai és különösen a hegyháti járásból került.

**A Nemzeti söröcsarnok** új bérleje bérletét f. hó 1-én vette át és megnyitási ünnepélyét ma szombat este tartja. Az új bérlenek messzemenő trzei vannak, nevezetesen: az iveterem egy részét hozzávéve egy darabot a háttérből, szüppaddá rendezi be, hogy ott daltársulatok játszassanak, amire a „Nemzeti söröcsarnok” szép helyisége alkalmas is. Legvalóbb öszszel és télen lesz egy szép orpheumunk.

**Honvédujjonok hevonulása.** Az ujonok és póttartalékosok bevonulása a typhus miatt március haváról május 1-re halasztatván az pénteken meg is történt. A 19-ik h. gy. ezredhez összesen 40 ujonc és póttartalékos vonult be, kik 3 századba alakulva a sátoztáborban helyezték el. Századparancsnokok: M i h á l c s i c György százados, (ki egyuttal sátoztáborparancsnok is.) Missics Árpád százados és Kőcsön Ferenc főhadnagy. Tekintettel azon körülményre, hogy az ideg a 19-ik h. gy. ezred csekély számu

ujjonokat kapott, a 18-ik és 20. ezred-ektől 200 ujonc tétellett át a 19-ikhez és így most Zala, Vas, Mesony és Sopron megyék fiai is Pécssett kapják katonai kiképzetésüket.

**A pécsi katolikus lögényerület** vasárnap felolvasással egybekötött műkedvelő előadást rendezett, melyen polgárságunk színe-java vett részt s a tágas termet a hallgatóság zsufolásig megtöltötte. Ez alkalommal Agh Timoth gim. tanár tartotta felolvasását az állatok vándorlásáról. (különösen az emlősökről.) melyet több cycularosztva folytatni fog. A gyönyörűen kidolgozott felolvasás tanulságos vonzó tartalmánál fogva a közönség nagy tetészetét nyerte ki, melyért a tudós felolvasó élénk tapsban és éljenében részesült. Ezután egy kisebb szindarab adott elő s a hálás közönség többszöri tetésnyilvánítása a magát szép igyekezettel művelni akaró ifjúság hozgalmának fokozására kedvezően hatott. A színpadokot az ifjúsági dalkör tagjainak öszszhangzatos kardalal egészítették ki. Végül pedig az ifjúsági hálás és elismerés méltó értelmeiről tanuskodó szöveg zárta be az érdekes estét, amelynyiben az egyesületben már évek óta díjtalanul működő tanítójukat: S z v á c s e k Mihály belv. tanított pémpás diszabummal lepék meg s melyek érdemeinek méltatása mellett hálás szavak kíséretében az ifjúság dékánja ünnepélyesen adott át, amivel az ünnepélyes est véget ért.

**A pécsi főgymn. irodalmi kör** 1891. évi május hó 4-én tartandó diszgyűlésének tárgya sorozata: 1. „Vörös Sarafan” orosz népdal. Előadja a főgymn. énekkar. 2. Elnöki megnyitó. Tartja Zalai Mihály tanár ur. 3. Titoktartó és pénztáros évi jelentése. 4. Versenyzaválás: Littke Aurél VIII. o. t. „A meregübböz,” Vörösmartytól. Schlegel Gusztáv VIII. o. t. „Pán halála”, Reviczkytól. Meiszner Ernő VIII. o. t. „A vau cigány.” Vörösmartytól. Öhlwang Károly VII. o. t. „Koldusének.” Aranytól. Meiszner Ernő VIII. o. t. „Erdélyben”, Petőfőtől. Reichenauer József VI. o. t. „Pókainé”, Gyulaiól. Tichy Sándor VI. o. t. „Bucus az országos rendektől. Kőlcseytől. 5. Pályázatokról jelentés. 6. A lenöki bucsu beszéd. Tartja Buday László VIII. o. t. 7. Induló. Előadja a főgymn. énekkar. Kezdeté 3 órakor. A t. szülők és a tanügy barátai szívesen láttatnak.

## S z i n h á z .

Pénteken, április 24-én A n a g y m a m a vigjáték 3 felv. Csiky Gergelytől adatott, melynek meséje a következő: A fiatal s könnyelmű Szerémi Ernő gróf (S z i l á g y i) mint francia tanár belopdázik egy leánynevelő intézetbe, melynek egyik növendékébe, Mártába (A n g y a l l i u s) beleszeretett. Nagymamája: Szerémi grófné (S o m o g y i n é), kinek pártfogása alá tartozik ez intézet, értesül unokájának e csajnéről s tástént ott terem, hogy minden nagybób galibának elejét vegye. Itt azonban azon felfedezésre jut, hogy Ártába is tulajdonkép unokája. A nagymama egy szerencsétlen fia t. i. egy táncosnót vett el s midőn zsarnok atya őt ettől elszakította, öngyilkossá lett; e házasságból származott Mártá, ki titokban tit nevelkedett s — miután a nagymamának már általános szokásuk az öszszházasítás, e két legkedvesebb gyermekét mindjárt egymáshoz szánja. Mártá szívet azonban már a fiatal Örkényi báró (P e t h e s), Örkényi Vilmos báró, nyug. ezredesnek (S á r d y) rokona bírta, ki fiatal tisztkorában a nagymamába volt szerelmes s kit ez viszont is szeretett, de családja unszolására mégis Szerémi gróf nevéjé lett. Ezt a hátlenséget még most sem bocsátotta meg az öreg ezredes a nagymamának s öccsének Mártával való házasságáról hallani sem akar, míg végre a nagymama, saját édes terveiről is lemondva, magára veszi az öreg ezredes kibékítését, mely természetesen sikerül is.

Ez Csiky legjobb vigjátékának rövid tartalma, melyhez még néhány, mesteri vonásokkal megrajzolt epizódalak járul s kész a teljes siker, melyet e darab határozottan aratott is.

A címszerepet Somogyiné játszotta, kit mindig szívesen látunk fellépni s ki a nagymamát finom előkelőséggel ruházta fel.

Angyal Ilka ezuttal sokkal jobban volt elemében, mint előző este Polydorában, mi azt

bizonyítja, hogy inkább megközelíti a naiv szerepkört, mint a drámai szándét.

Szilágyi ugyan nem feledteti el velünk egyhamar Dezsőt, de értelmes s törekvő színész, kit a közönség nagyhamar meg fog kedvelni, Pethes egy nem sikerült maszk hatása alatt állott egész este s nem tudott felmelegíteni. Cabinet-alakítás volt D e z s é r y Tódorkája, ki Kőmivesnével (24 év óta jegyesek) a darab drasztikusabb komikumát képezte. B o d r o g h y n é, mint a grófné öreg zsúmbelőlő cselédje, P o l g á r, mint nyug. evang. tábóri lelkész, valamint S á r o s s y A r a n k a, az ezredes fiatal rokona, nagyon megállották a helyüket.

Szombaton, április 25-én A cigánybáró került színre, telemes és meg nem bocsátható rövidítésekkel.

Ezuttal első alkalomunk volt a társulat operett-személyzetével megismerkedhetni, melylyel a legnagyobb mértékben meg lehetünk elégedve. B á c s k a y J u l c s a kitűnő akvizió. Szép megjelenés, dallamos, csengő hang és eleven játék jellemzik őt, mely tulajdonságait Saffi szép szerepében teljesen érvényesítette, nyomban meghódította a közönséget, ki minden alkalommal jelét adta tetészésének.

P e r é n y i (Barinkay) rokonszenves alak, igen szép, különösen a magasabb regiszterekben csengő tenorhanggal rendelkezik, melylyel azonban nem tud kellően bánni; ép úgy játék tekintetében is még sokat kell elcsajátítania. Kíváncsák vagyunk különben jövő felléptére, hogy más oldalról is megítélhessük, mert Barinkay nehéz és fárasztó szerepe után végérvényes ítéletet mondani korai volna.

Cípra szerepét B o d r o g h y n é (reméljük, csak szükségéből) adta igen jó alakításban, de a zenei rész rovására. Inkább szeretnők tőle Mirabellát látni, mint Kőmivesétől.

S á r o s s y A r a n k a Arzéna szerepében igen kedves volt; játéka és úde kis hangja úgy látszik a közönségnek is tetszik, mert többször tüntette ki tapsaival.

Dezséry, Pintér és Polgár ezuttal rég ismert jó alakításaikkal jeleskedtek.

Vasárnap H o n t i M a r i lépett egy évi pihenés után újból a közönség elé Vidornak „Ingyenélők” című közkedveltségű népszínművében. Azt tartjuk, jobb darabot nem is választott volna a művésznő első felléptére, mint ezt, melyben oly jó emléket hagyott hátra nálunk. Ezuttal is tapsvihar fogadta első megjelenését s kísérete az egész előadáson végig, Szokott eleven-séggel s pajzsa jókedvvel játszott na is, meggyőzve bennünket arról, hogy szerepkörét nem egyhamar töltené be valaki méltóbban, mint ő. Új volt S z i l á g y i Weiner Vilmos-a, ki csőppentet gigerli volt.

Az előadás öszszevágó volt, csak az az ördögös piztylo elsült volna. Az ilyen fölsülések kikérletését a rendezőség egy kis jóakarattal és utánlátással biztosíthatná.

Hétfőn a „Nebántóvirág” került színre B á c s k a y J u l c s a v a l a címszerepben, ki kitűnően volt disponálva és nagyon szépen énekel, naivitása azonban sok kívánni valót hagyott hátra.

Az előadás sikeréről elég ha azt mondjuk, hogy mind a színpadon, mind a nézőtérben pompás jókedv uralkodott; nem hallgathatjuk el azonban, hogy a „Nebántóvirág”-ot már sokkal jobb és öszszevágóbb, teljesebb előadásban is láttuk.

Kedden, április 28-án „Az apósk” (vigjáték 3 felv. írta Gabányi Árpád) adatott.

Hogy a házasságot megkeserítők s nem ritkán megrontói nem mindig azok a szegény méltatlanul üldözött anyósok, hanem abban jó vizgát az apóskának is van, ezt akarja Gabányi vigjátékával demonstrálni s hogyha hozzátesszük, hogy ezt nem minden szellemesség nélkül cselekszik meg, hogy alakjai mind egytől egyig rokonszenvesek, hogy a darab bonyodalmai és fordulatai oly meglepőek és élmések, hogy a néző alig téte magához a nevetéstől, akkor rámondhatjuk, hogy a darab sikere egyszer s mindenkorra biztosíva van.

Hogy a meséjére térjünk, látunk ebben



# POLLAK SOMA Pécssett, Király-utca 10. szám.

Közli ré teszi, hogy elhatározta magát üzlete egyrészt pártie-árakkal felszerelni, ennek folytán a **csődtömegmondók** urak figyelmébe ajánlom, hogy **csődtömegmondók**, legyenek ezek bármily nagyok, azonnali fizetés mellett megvessek. **Kereskedők**, kik üzletüket realizálni akarják, forduljanak

## POLLAK SOMA üzletéhez Pécssett, Király-utca 10.

<b>Mosó creton és voil</b> több száz minta. legjobb és lefin. minőség. mtr. 25 kr.	<b>Creasz vászon,</b> 30 rőf, 5 forint 80 kr.	<b>Lepedő-vászon,</b> varrás nélkül, kitűnő jó mi- nőség, mtrje 60 kr.	<b>Rumburgi canavász,</b> 30 rőfös, kitűnő jó minőség 6-50	<b>Canavász és oxford</b> kockás és csíkos mtr. 20 kr.
<b>Ruha-kelmék,</b> dupla szélesség 180 szímben, méterje 30 35 kr.	<b>Kelengye vászon,</b> 30 rőf, kitűnő jó minőség, 5 rti 80 kr.	<b>Asztal-szőnyeg,</b> 3/4, 1 1/4, 1 3/4, 1 1/2, 2-50, 3, 4 és 6 rti.	<b>Paplan,</b> török piros. 1-75	<b>Terno,</b> fekete ruhakelme, igen jó minőségek, méterje 35 40, 60 120-ig.
<b>Gyermekek zsebkendők,</b> 6 drb 35 kr.	<b>Férfi ingek</b> jó sifonkelméből 1-20, 1-80.	<b>Jutte-függönyök,</b> egy ablakra 1-45 kr.	<b>Férfi szövetek,</b> igen jó minőség, méterje 1—, 1-20 1-50 1-80.	<b>Frottir törülköző- kendők</b> nagy választékban és partie- árban.
	<b>Creton ing,</b> jó minőség, a legjobb mintá 1-20, 1-65.	<b>Asztal-takarók,</b> igen szép mintákban 1-20 kr.	<b>Női nadrág</b> hímzéssel, 1-20, 1-45, 1-80.	<b>Selyem-mervelien</b> ruhara, fekete, mtrje 80 kr.
	<b>Vászon zsebkendő</b> fehér, 6 drb 1-10 kr.	<b>Damasz asztalterítő,</b> 6 személyre 1-40.	<b>Napernyők</b> rendkívül olcsó áron.	<b>Sárga nanking,</b> jó minőség, mtrje 18 kr.
	<b>Futó szőnyeg,</b> jó minőség, méterje 20 kr.	<b>Damasz törülköző,</b> 3 drb 1 rti.	<b>Női és férfi keztyük,</b> párja 18, 24, 30, 42 kr.	<b>Férfi alsónadrág,</b> jó minőségben 80, 90, 1-25.
	<b>Fejkendők,</b> jó mosó és szép színekben drbja 15 kr.	<b>Női ruhakelmék,</b> igen finom gyapjú dupla szélesség, mtrje 25 kr.	<b>Damasz gradl</b> ágyyneműre, egy vég 14 ft.	<b>Cachemir-fejkendők,</b> gyönyörű szép színekben 65 kr.
	<b>Orosz vászon,</b> por köpenyhez használható, méterje 25 kr.	<b>Creasz mosó-vászon,</b> kitűnő jó minőség, 3 rőfös, 4-60 kr.	<b>Diván-szővet,</b> méterje 34, 48, 60, 96 kr.	<b>Nyakkendők,</b> a legjobb és legnagyobb választékban.
	<b>Pohártörülő ruha,</b> piros vagy kék színnel drbja 10 kr.	<b>Törülköző kendő</b> fehér, tiszta róta 10 kr.	<b>Cérna-kendő,</b> kitűnő jó mosó, drbja 12 kr.	<b>Cérna-csipke,</b> méterje 1, 2, 3 kr.
	<b>Kenyér-ruha,</b> különböző színnel drbja 15 kr.	<b>Selyem foulard kendő,</b> drbja 90 kr.	<b>Selyem esőernyő,</b> gyönyörű fogantyúval 2-45.	<b>Selyem paszomány,</b> nagy választékban, olcsó árak mellett.
	<b>Fekete bársony,</b> méterje 66 kr.	<b>Gyermekek ingek</b> sifonból 18, 24, 30, 40 kr.	<b>Fehér pique-parget,</b> jó minőség, kisebb és na- gyobb mintában, méterje 32, 38, 42 kr.	<b>Király-vászon,</b> 54 rőf egy vég 18 rti.
	<b>Bársony</b> minden divatozó szímben, méterje 70 kr.	<b>Mieder,</b> kitűnő jó minőségben 80 kr. 1-20, 1-80, 3 futig.	<b>Fehér vászonzsebkendő</b> 12 drb jó minőségű 2-20. 12 drb finomabb 2-90.	<b>Paplan-lepedő,</b> sifon varrás nélkül, 48, Méterje 56, 64 kr.
	<b>Satin</b> csíkos, minden szímben, mtr. 20 kr.	<b>Férfi háló ing,</b> színes, hímzéssel 1-80 kr.	<b>Szövet esőernyő,</b> drbja 96 kr.	<b>Batiszt zsebkendők,</b> hőnyelők számára, nagy vá- lasztékban.
	<b>Corsetták</b> hírozással és szegéssel 80 kr.	<b>Rumburgi vászon,</b> 51 rőfös 18, 20, 24, 28 rti.	<b>Női clace-keztyű</b> 2 esattal és kvarrasat 90 kr.	<b>Tricot női kabát,</b> nagy választékban 1-90, 240, 5 futig.
	<b>Női ingek,</b> darabja 90 kr.	<b>Férfi cipők,</b> kitűnő jó minőségben 4-20	<b>Gyermekek bőrcipő,</b> párja 30 kr.	<b>Zubbony vászon,</b> jó mosó, méterje 25 kr.
	<b>Jaeger férfiingek,</b> nyári minőség, 1-20, 1-95 kr.	<b>Női everlastin cipő,</b> párja 3-20.	<b>Csipke-függöny,</b> párja 1-50.	<b>Tricot gyermek-öltö- nyők</b> 2-50, 3—, 4-20 totusig.
	<b>Kávés abrosz,</b> kék és piros, uszta vászon 90 kr.	<b>Kávés készlet</b> 6 személyre 2-80, 3-50 5-50.	<b>Csipke-függöny,</b> méterje 18, 24, 36 kr.	<b>Piquet és tricot pap- lanok</b> nagy választékban.
	<b>Damasz szalvéta,</b> fehér 25 kr.	<b>Canavász,</b> 30 rti egy vég, 4-60	<b>Selyem plüch,</b> minden szímben, 1-45, 1-85	<b>Asztalterítékek</b> 12 személyre, finom d. mas, 8 rti.
<b>Hegyi vászon,</b> 32 rti egy vég, 4 rti 60 kr.				<b>Disztörülköző,</b> hímzett, 6 drb 4 rti.
<b>Sifon-kelme,</b> 15, 20, 25, 30 krajcár.				<b>Paszomány,</b> selyem szálaz, selyem szál- ozt és minőségű, nagy vá- lasztékban.
<b>Pargetok</b> a legjobb színekben és jó minőségek mtr 25 kr.				

## Melyik lapra fizessünk elő?

Gazdag tartalmánál, nagy terjedelménél fogva a legelősebb magyar lap az

## „EGYETERTÉS”

a mely az új évvel immár 25-ik évfolyamába lépett. Ez a magyar olvasó közönség lapja. Hiteles forrásokból származó értesüléseinek gyorsasága, alaposága és sokasága, rovatainak változatosasága, kitünősége, a különböző olvasmányok gazdag tárháza tették az „Egyetertés”-t népszerűvé. Az **országgyűlési tárgyalásokról** a legfrissebb s e mellett tárgyilagos híradásokat egyedül az „Egyetertés” közöl. **Gazdasági rovata** elismert régi tekintélynek örvend. A magyar kereskedő s **gazdaközönség** nem szorul többé idegen ország lapra, mert az „Egyetertés” kereskedelmi s **tőzsdei tudósításainak** bőségével s alaposágával ma már nem versenyezhet más lap. A **kereskedő, az iparos s a mezőgazda** megtalálja mindazt az „Egyetertés”-ben, a mire szüksége van. Változatosan szerkesztett tartalmában **annyi regény olvasmányt ad, mint egy lap sem.** Két-három regényt közöl egyszerre, úgy, hogy egy év alatt 30—40 kötetnyi regényt, részint eredetit, részint a külföldi legelősebb termékeket jó magyaros fordításban kapnak az „Egyetertés” olvasói. A ki olvasni válogat keres és a **világ folyásáról gyorsan és hitelesen akar értesülni, fizessen** az „Egyetertés”-re, melynek előfizetési ára egy hóra 1 frt 80 kr., negyedévre 5 frt s egy évre 20 frt. Az előfizetési pénzek az „Egyetertés” kiadóhivatalába küldendők. Mutatószámot a kiadóhivatal kivonatra egy héttel ingyen és bérmentve küld.

### 3999 Izléses minták mindenkinek ingyen és franco.

Még addig nem látott mintakönyvek szabók részére, csupán 20 frt bekieléréssel, melyek a megrendelés teljesítésekor levonásba hozatnak.

## Ruhának való szövetek.

Peruvia és dosking a magas clerus számára, előírászerő szövetek a cs. és kir. hivatalnok egyenruhák, valamint veteránok, tüzoltők, tornászok, urasági inasok számára, billárd- és játszó-asztal posztók, loden, vízhatlan posztók vadaskabátoknak, mosó-szövetek, utazó-szövetek +15 irig stb. Aki árca méltó, jóvaló, tartós, tiszta gyapjú-posztó szövetet és nem olcsó rongyot, am mindenfelől ajánlatik és nem éri meg a varrásdíjat, akkor venne, forduljon

### Stikarofsky Jánoshoz Brünbe,

kinék Ausztria-Magyarországban legnagyobb posztógyára van.

Általában az emberek ért. fruct érő rektáram lévén és világnak a legelső megalkotó utat követik, hogy néham igen sok maradék van minden észszerűen gondolkodónak be kell látnia, hogy ily kis maradékokból minták nem küldhetők, mert pár száz minta megrendelésével csakhamar mi sem maradna, e szrint tiszta szédelgés, ha egyes posztó cégek mégis maradék-mintákat hirdetnek, mely esetben azok a minta-szeletek nem maradékokból, hanem csak dirib-darabokból valók. Az ily eljárás célja kézzelfoghatók. Meg nem felelő maradékok kísérletnek, vagy pedig a pénz visszaadatik. Megrendelésnél a szin, a bosszuság és ár kiteendő. A szállítás csak utánvétellel eszközöltetik: 10 frton felül portamentesen. Levélzés német, magyar, cseh, lengyel, olasz és francia nyelven.

Egyetlen kísérlet mindenkit meg fog győzni arról, hogy

# Zacherlin



valóban a legjobb minden féreg ellen, mintán — jobban mint bármely szer — meglepő erővel, és gyorsasággal minden rovarot teljesen megsemmisít. Legjobban használható szertelévelles által Zacherlin szőró készülék útján.

A Zacherlint nem szabad a közönséges fűgporral összekeverteni, mert a Zacherlin egészen sajátos különlegesség, mely sohasem kapartat másékat, mint

lepecsételt palackokban **J. Zacherl** névvel. Aki tehát Zacherlint kér es akár papírban, akár dobozban port kap, ezzel minden esetre megcsalnak. Valódi kapható:

- P é s e t t:** Spitzer Sándor fia, Raeh Vilmos özvegye, Eizer János, Alt és Böhm, Reinfeld A., Köszl János, Raab Gábor, Obetko K., Simon János, Sipőcz István, Lili János, Lili István, Gyimóthy Gyula, Herdlein Lajos, Blauhorn Izidor, Berecz Károly, Mayer Ferenc, Nick Károly, Bachmayer Henrik, Grünert és Hirschler, Dobszay Antal, Hollósy Adolf, Mautner Mór, Leichter Mór, Zach Károly, Klobucsár M., Kacsokovics Jenő, Spitzer Jakab, Strauszler I., Wellerstein R., Weber Ferenc, Wertheimer Ch. Zselénovits Károlyné.

- P á c s v á r a d o n:** Dvorszky Bélané.  
**M ó n á c s o n:** Auber N. J., Preszmayer A., Freund és társa, Bachrac Győző, Stauzinger Gyula, Toldy Ignác.  
**S z i g e t v á r o t:** Ocsodál Gusztáv, Fried David, Salamon Gyula, Szalay József.  
**S i k l ő s o n:** Pannz Géza, Kürschner Mór, Bárány Sándor és társa, Weingoldner Jakab, Petrás József, Szentgyörgyi Mór.  
**V i l l á n y o n:** Vorlicsek és Varga üzletében.

## Korona-forrás

(Hygiea-Sprudel)

Orvosi tekintélyek ítélete szerint nevezetesen dr. Korányi tanár, kir. tanácsos, dr. Ketli tanár, dr. Kézsmárcsy tanár, dr. Schwimmer tanár, dr. Stiller tanár, dr. Reinitz főorv., dr. Herrmann S. főorvos stb. a koronaforrás nemcsak a legkitűnőbb, legkellemesebb ízű és legegészségesebb ital, hanem egyszerűen a lélegzési és emésztési szervezetelek bajaiban, valamint a gyomor, máj, vese betegségeknél

## elsőrangú gyógyviz

Legtisztább égvényes savanyúvíz borral vegyítve nem feketít.

Egyedüli főraktár Pécsen:

### Sohr Sándor urnál

3450 Lyceum-utca 15. szám.

## STILLER JÓZSEF BUDAPEST, VII. Kerepesi-ut 30. sz. Gyár: Nagydiófa-u. 13.

Stiller József, hordozható jegszekrények gyára Budapestén, ajánlja elismert legjobb szerkezetű és kitűntetett hűtőeszközöket, sör, víz, vaj és nyers hús hűtésére, ételhűtőke, hazi szükségletre, fagyaltkészülékeket és fagyalt-reszervókat, bormerési berendezéseket, legújabb szerkezetű pezsgő-csapokat. 3448



### Megrendelések

a raktárba intézendők.

Képe arjegyzékek ingyen.

# Árverési hirdetemény.

Folyó évi május hó 14-én délelőtt 10 órakor Pécsváradon a közalap. számtartóság hivatalos helyiségében az alább jelzett bérleti tárgyak zárt ajánlattal egybekötött nyilvános szóbeli árverés útján haszonbérbe fognak adatni és pedig:

Baranyamegye Berkesd község határában fekvő 248 kat. hold 1013 □ öl földbirtok 1891. évi október hó 1-től egymásután következő tizenkét évre, évi 1865 frt kikiáltási bérrel.

Ugyanazon földbirtokon gyakorolható vadászati jog, ugyanazon időre évi 20 frt kikiáltási bérrel.

Bérleti szándékozók sziveskedjenek a kikiáltási összeg 10 százalékával felérő bánatpénzzel ellátva vagy személyesen megjelenni, vagy a feltételek értelmében szabályszerűen szerkesztett írásbeli ajánlatukat folyó évi május hó 14-ik napjának délelőtti 10 órájáig a pécsvárad közalap. számtartóságához beadni, hol a feltételek is betekinthetők.

Utó- vagy a feltételektől eltérő ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Pécsvárad, 1891. április hó 24.

A pécsvárad kir. közalapítványi számtartóság.

Cs. és kir. szab.

# TIRGRAM

Utánzásoktól óvakodjunk!

Hogy minden ~~sz~~ **FÉRGET** ~~sz~~ biztosan elpusztítsunk, ne használjunk mást, mint a 4 év óta kitűnő hirt

Tirgram-készítményeket és pedig Tirgram-Excite,

mely egyetlen méregtelen, embernek és háziállatnak semmikép sem ártó szer patkányok és egerek elpusztítására. Ára dobozban 1 frt.

## TIRGRAM-TINKTURA

poloskák és azok petéinek gyökeres kiirtására palackokban ecettel 20—40 és 60 krajcár. Láteres palackkal 2 frt 50 kr.

## TIRGRAM-POR

svábok, muszkák, balhák, legyek, molyok és növény-férgék ellen 15 és 30 kros dobozban. Kilós doboz 3 frt.

Főraktár: TIRGRAM-TÁRSASÁG, BUDAPEST, József-tér 2. sz.

Főraktár Pécsen, LANG H. FIA urnál.

Kapható minden fűszerkereskedésben. 3494

5551/891.

# Hirdetmény.

3368

**Szalánta** községnek telekkönyvi betétei az 1886. XXIX. és az 1889. XXXVIII. t. cikkek értelmében elkészítettvén, és a nyilvánosságának átadatván, ez azon felszólítással tétetik közzé, hogy

1. mindazok, a kik az 1886. XXIX. t. cikk 15. és 17. §-ai alapján — ide értve e §-oknak az 1889. XXXVIII. t. cikk 5. és 6. §-ában foglalt kiegészítéseit is, — valamint 1889. XXXVIII. t. cikk 7. §-a alapján eszközölt bejegyzések érvénytelenségét kimutathatják, e végből törlési keresetüket, azok pedig, a kik valamely tehertétel átvitelének az 1886. XXIX. t. cz. 22. §-a, illetve az 1889. XXXVIII. t. cz. 15. §-a alapján való mellőzését megtámadni kívánják, e végből keresetüket hat hónap alatt, vagyis az **1891. évi október hó 25.** napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtásuk be, mert ezen meg nem hosszabítható záros határidő eltelte után indított keresetük annak a harmadik személynek, a ki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat;

2. hogy mindazok, a kik az 1886. XXIX. t. cz. 16. és 18. §-ai eseteiben — ide értve az utóbbi szakasznak az 1889. XXXVIII. t. cz. 5. és 6. §-ában foglalt kiegészítéseit is — a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyeztetése ellenében ellentmondással élni kívánók, írásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis **1891. évi október hó 25-ik** napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz benyújtásuk, mert ezen meg nem hosszabítható záros határidő eltelte után ellentmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog;

3. hogy mindazok, a kik a fentebbi 1. és 2. pontban körtülirt eseteken kívül a betétek tartama által előbb nyert nyilvánkönyvi jogait bármely irányban sértve vélik, az e tekintetbeni felszólalásukat tartalmazó kérvényről a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis az **1891. évi október hó 25-ik** napjáig bezárólag nyújtásuk be, mert ezen meg nem hosszabítható záros határidő elmulva után a betétek tartalmát csak a törvény rendes útján, és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azok a felek, a kik a betétek szerkesztésére kiküldött bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, — hogy a mennyiben azokhoz egyszersmind egyszerti másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak — az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

Pécsen, 1891. április 15-én.

Lukrít István kir. tvszéki biro.

# LYCEUMI KÖNYVNYOMDA (FEILER MIHÁLY)

## KÖNYVKÖTÉSZETE ÉS NYOMTATVÁNYTÁRA

### PÉCSETT

LYCEUMUTCA 4. SZ., ÓPOSTAUTCA SARKÁN.

*Mindenemü nyomdai munkák, a. m.*  
**művek, füzetek, folyóiratok,**  
hangjegyek.  
*névjegyek, eljegyzési és esketési kártyák,*  
**meghívók,**  
számlák, étlapok, körlevelek,  
fai ragaszok stb.  
**elkészítetnek a legolcsóbb áron.**

Arany betűk  
nyomása  
bokréta és

koszoru-szalagokra.  
Nagy betűk (8 centiméter)  
Kis betűk (5 centiméter.)  
A betűk nagyobb számánál

megfelelő  
aranged-  
mény  
adatok.

Nyomatvá-  
nyok bekötve  
szabott áron

plébániák, jegyzők s községi  
bírák részére.  
Bármily néven nevezendő  
hivatalos naplók, j.-könyvek

a legol-  
csóbban  
kötetnek  
ba.

**K ö n y v k ö t é s z e t,**  
*berendezve*  
**közönséges és diszkötésre.**

*Bekötések magán és egyesületi könyvtárak részére*  
**jutányos áron**  
*elvéllaltatnak és a leggondosabban elkészítetnek.*

## Gyors, pontos és csinos kivitel.

*Nyomatványtári árjegyzék kívánatra ingyen  
és bérmentve küldetik.*

Van szerencsés a n. közönség figyelmébe ajánlani az **Irgalmasok-utcajában**, a kórházzal szemben egész nap nyitva és felszerelt, a „**Profétához**” címzett

## vendéglőmet.

Jó ízű friss ételek, jó borok, figyelmes kiszolgálás, jutányos árak és tisztaság képezik legfőbb törekvésem tárgyát, miről mindenki, ki vendéglőmbé belép, meggyőződést szerezhet.

**Külön bejárat az udvarról.**

Színház után friss konyha.

Szíves látogatást kér

**Bischof Imre**

vendéglős, Irgalmas-utca.

## NACH AMERIKA.



Fahrkarten

bei der 3382

Niederländisch Amerikanischen Dampfschiffahrts Gesellschaft.

Kelovstrating 9

IV. W.-ringgasse 7a

Prospecte u. Auskünfte promptest u. unentgeltlich.

Kürzeste, schnellste und billigste Reise

## WIEN.



## MARIACZELLI

gyomorcepppek

készítve ERÁDY JÓZSEF védenyvizhoz csatelt gyógyszerárban Kremsierben (Morvaország). Elismert kitűnőségű, gyomorerősítő és elevenítő hatású gyógyszer nem szárazul szavazó esetekben. Csak a műveltek kedvelgyűjti, és aláírással ellátott készítmény valódi. Egy üveg ára 40 kr., nagy üveg (kétszeres) 70 kr. Az alkotó részek nyilvánosságra vannak hozva. Gyógyszertárakban kapható.

Legfinomabb valódi angol rum valamint kitűnő minőségű

## belföldi rum,

kiváló finom

orosztea,

esszenciák, továbbá valódi francia, valamint

belföldi cognac

nagy választékban; a legolcsóbb áron.

fűszer- és gyarmatárak

3 kg. behozásánál

jelentékenyen olcsóbb áron

## Köszl János

18. székelykerék-széchenyi városház-épület.

EIZER JÁNOS PÉCS.

## Padlózat-fénymaz

Keil Alajos-féle (Glaser) Bécsből

legkitűnőbb mázoló-szer puha padló száma ára 1 nagy palack ára 1 ft 35 kr. 1 kis palack ára 68 kr.

## Viaszk-kenőcs

legjobb és legegyszerűbb beeresztő szer kemény padló száma ára 1 köcsör ára 60 kr., mindenkor kapható:

## Eizer Jánosnál Pécs.

Megrendelések oly helyekről, hol raktár nincs. Keil Alajos gyári raktárához irézőndők: Pécs, IV. Resselgasse 5. nagy 5 kilós csomag ára 6 ft

NEUSTEIN-FELE

SZERZSEBET

LABDACSONK.

Minden hasonló készítménnyel szemben előnyben kell részesíteni ezen labdacsonkat, melyek mentesek minden ártalmas anyagtól s a legnagyobb eredménnyel használtatnak az altesti szervek betegségeinél, könnyen használatosak és vértisztítók. Egy gyógyszer sem kedvezőbb és a mellett egészen ártatlanabb **székrekedéseket** a legtöbbet betegségeknek e biztos forrásait olvasni és cukrozott alakja miatt még gyermekek is szívesen veszik. Ezen labdacsonk dr Pilha névvali tanácsos-tól igen megüszelő bizonyítvánnyal lettek kitűntetve

Egy 15 labdacsonk tartalmazó doboz 15 kr. Egy henger (8 doboz 120 labdacsonk) ára csak 1 ft o. é.

**Óvás!** Minden doboz, a melyen a cég: gyógyszerár „zum heiligen Leopold“ nem áll és hátsó oldalán védjegyüket nem hordja, hamisítvány, melynek megvételétől a közönséget óvatik. Igazán kell figyelni, hogy ne rossz s nem csak semmi eredményt fel nem mutatható, de épséggel ártalmas készítményt kapjanak. Határozottan Neustein-féle Erzsébet labdacsonkat kell kérni és ezek a borítékban és használati utasításon az itt látható aláírással vannak ellátva.

Hauptniederlage in Wien: Apotheke „zum heiligen Leopold“ des Ph. Neustein in der Stadt. Ecke der Planken und Spiegelgasse. — Hauptniederlage in Fünfkirchen: Apotheke i Sipöcz. L. Zsig., und bei die Barmherzigen. In B-Sellye: Apotheke E. Ujra.

3240

3469

## 200 forint fedezettel

naponta 5—10 forint, sőt nagyobb nyereg is elérhető, ha értékpapir-piacunk naponta alakulatait ügyesen kihasználjuk; erre vonatkozó megbízásokat elfogadjuk:

## Lévai Dávid bank- és váltóüzlete

Budapest, VI. Teréz-körút 48.,

hol előlegek mindenemű értékpapírokra előnyös kamat mellett, ugyancsak sorsjegyek részletfizetésre és igények minden huzashoz kaphatók.

Bécs, 1873. Erdem-érem. Budapest 1885. Nagy díszköl. Eszék, 1889. Díszkölével. N.-Palánka, 1887. Arany-érem. London, 1872. Díszkölével.

## OSIK JÓZSEF

csász. és kir. kizárólag szabadalm.

első szerémi portland-cement és vízhatlan mészgyár

BEOSCSINBAN.

Központi iroda és raktár BUDAPESTEN. V. Rudolf-rakpart 8. ajánlja a t. építész és építőmester urak, építkezési vállalatok, földbirtokosok, községi és egyházi előjáróságok, valamint a n. é. építő-közönség becses figyelmébe saját gyártmányu

portland-cement és vízhatlan mészét melyek mindenkor egyenlő jó minőségben szállítatnak. — Árjegyzékek s magyarra fordított kivonatára készséggel megküldetik.

Páris, 1867. Bronz érem. Keszemét 1872. Ezüst érem. Újvidék, 1875. Arany érem. Szeged, 1878. Erdem-érem. Triliszt, 1883. Arany érem.

## A legolcsóbb magyar napilap a

# „MAGYAR FÖLD”

közgazdasági és politikai napilap teljesen független programmal.

Szerkesztik

Löcherer Andor és Kormos Alfréd.

A MAGYAR FÖLD bel- és külmunkatársai közt a politikai és közgazdasági téren szereplő férfiak egész sorát találjuk.

Előfizetési ára: negyedévre 3 ft, egy hóra 1 ft.

A „Magyar Föld” előfizetői a lap ingyenhirdetési rovatát nagy sikerrel használják.

## Különböző mellékletek.

Mutatvány számokat ingyen és bérmentve küld:

a „MAGYAR FÖLD” kiadóhivatala

Budapest, Erzsébet-körút 21. sz.

# Légen szárított természetes istállótrágya

darabokban vagy zuzott állapotban

## NEUMAN TESTVÉREK aradi cégtől

50%-nál több szerves anyaggal.

Vegyi elemzés:	Víz	8	százalék	Ó-szes vílsav (pho-phorsav) mennyiség	3.16	százalék
	Szerves alkotórészek	35	"	Szerves lágyú (Organ. Stickstoff)	2.90	"
	Hamu	57	"	Káli	1.45	"
	Vízben oldható vílsav	1.28	"	Vílsavas (phosphorsavas) káli	2.46	"

**Ára: 100 métermázsánként 160 forint az aradi vasuti állomásra szállítva, zuzott állapotban 200 forint.**

Kizárólagos képviselet Magyarország, Horvátország és Slavonia részére

## Szávoszt Alphonsnál

V. Arany János utca II.

Budapesten

V. Arany János utca II.

hol minden fűvilágítás készségei megadatik.

3203

### Ébresztő órák

rajz szerint; jótállással **2 frt 80 kr.**

### Iroda-órák

8 nap felhuzható szerkezettel pontosan kiszabályozva drbja **3 frt 60 kr.**

### Szemüvegek,

**látósövek, orvosi, szoba- és fürdői hőmérők, időjelzők a legna-**  
gyobb választékban; kaphatók:

## Schönwald Imre

órák és ékszerész Pécsen,  
Király-(Fő)-utca, „Hattyu“-épület.



# "LE GRIFFON"

a legjobb szivarka-papír.

Kapható:

ALT és BÖHM kereskedésében PÉCSETT.

Polyon készletben vannak teljes példány-  
Romanbibliothek, Egyetemes Kegénytar  
ban: Universa-Bibliothek, Engelhorn's  
és Pallas-Könyvtár.

Engel-féle iróajzat-naptár 1891. évre  
1 frt 50 kr. helyett . . . 1 frt.

Magyar zsebszótár kötet . . . 90 kr.  
Könyvtári  
Könyve Nándor, magyar-német és német-  
magyar zsebszótár kötet . . . 90 kr.

B. Kiss Zoltán a pénzügyi kértés  
1 frt 50 kr. helyett . . . 1 frt.  
beszéd. Ford. Zempléni Gyula, ítra

Bocaccio, Dekameron, vagy a száz el-  
kötet . . . 80 kr.

Game-Neuf, Grand père la Victoire.  
Zougorra két kötet . . . 1.50

Game, Père la Victoire (Paulus Marsy).

Ujabb keneművek:

Ujabb könyvtárolók:

Pécsett. Király-utca 4-ik szám alatt

könyv- és zeneiparkereskedésében

ENGEL LAJOS

## Nemzeti sörccsarnok és étterem.

Széchenyi-tér, szemben a pécsi takarékpénztárral.

Mély tisztelettel bátorodom a nagyérdemű közönség tudomására hozni, hogy a Széchenyi-téren lévő nemzeti sörccsarnokot és éttermet **Folyó évi május hó 1-én atveszem** és ünnepélyesen megnyitom.

Konyhámnak jó hírnevére legyen szabad csak annyit megemlítenem, hogy az országos központi lovas tisztí iskola vendéglőjét 6 éven át a tisztikar legnagyobb megelégedésére vezettem, hol abban a kitüntető szerencsémbe jutottam, hogy **Ő fensége József főherceg elismerését is kideremlitem.**

Sok évi tapasztalataim és a számos elismerő nyilatkozatok feljogosítanak arra, hogy a nagyérdemű közönség legmagasabb igényeit is kielégíthessem.

Éő törekvésem e téren valamint eddig, ugy ezentul is oda fog irányulni, hogy a specialis magyar konyhának méltó hírnevét megőrizzem, de egyuttal a francia konyhára is kiváló gondot fogok fordítani.

Vendéglőmben a legkitünőbb italokról gondoskodom. E tekintetben a legkényesebb izlésnek is igyekvésem megfelelni.

A n. é. közönség becses pártfogásáért esd

**Radó Adolf**

a nemzeti sörccsarnok és étterem vendéglőse.

5891. sz.

alisp. 1891.

## Verseny tárgyalás.

3497

**A belye-batnai** törvényhatósági közuton 1891. és 1892. években **26485 frt 11 krral** előirányzott költség mellett eszközlendő

### utépítési munkálatok

biztosítása iránt **f. é. május hó 11-én d. e. 10 órakor** hivatalos helyiségemben zárt írásbeli ajánlatok utján versenytárgyalást tartok.

A két évre felosztott munka már tolyó évi október hó végeig teljes betejezésre hozandó, mégis az építési költségből ez évben csak 13500 frt lesz a vállalkozó részére kifizetve, míg a fenmaradó rész 1892. év végével válik esedékessé.

Felhivatnak vállalkozni kívánók, hogy ajánlataikat nevemre címezve legkésőbb a kitűzött tárgyalási nap d. e. 10 órájáig a **vármegye I. aljegyzőjénél** (I. emelet 9. sz. ajtó) nyujtsák be.

A később beérkezett ajánlatok, valamint általában a bármikor beérkezett táviratok figyelembe vétetni nem fognak.

Az ajánlott árleengedés esetleg árfelemlés fenti előirányzati költség után számítandó százalékban fejezendő ki, illetve az ajánlatban számokkal és betűkkel irandó ki, annak felemlítése mellett, hogy az ajánlattevő az építési műveleteket és a feltételeket betekintette s azoknak magát feltétlenül aláveti.

Az öt pecséttel zárt ajánlatok szabályszerűleg bélyegzendők és az ajánlattevő által sajátkezűleg aláírandók.

Az ajánlatokhoz bánatpénzül készpénz vagy állami letétre alkalmas értékpapírok esatolandók és a bánatpénznek a tárgyalás alapjául szolgáló összegek után számított 5 százalékot kell kitennie.

A feltételektől eltérő ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

Azon ajánlattevőknek, kiknek ajánlatai nem fogadtattak el, bánatpénzüket az árlejtés eredménye feletti határozathozatal után azonnal ki fognak adni.

A tett ajánlat az illető válaikozóra nézve azonnal, a vármegyére nézve pedig csak az elfogadás napjától fogva kötelező.

A munkálatokra vonatkozó műszaki műveletek, a részletes feltételek és a szerződés a vármegye **I. aljegyzőjénél** a hivatalos órákban megtekinthetők.

Pécsett, 1891. évi április hó 28-án.

**S z i l y,** Baranyavármegye alispánja.



# Első magyar általános biztosító társaság Budapesten.

Alakult 1858-ban.

## A társaság alapítói:

Gróf Apponyi György	Deák Ferencz	Gróf Dessewffy Emil
Báró Eötvös József	Havas József	Báró Jósika Samuel
Karátsonyi László	Gróf Károlyi György	Kiss Endre
Nádasy István	Báró Sennyey Pál	Somssich Pál
Gróf Széchen Antal	Szogyényi László	Urményi József
Gróf Zichy Ferencz		Gróf Zichy Henrik.

## A társaság jelenlegi kormányzó testülete.

### A) Választmány:

<i>Gróf Károlyi Gyula, elnök</i>	<i>Gróf Csekonics Endre, alelnök</i>
<i>Báró Ambrózy Gyula</i>	<i>Giczey Samu</i>
<i>Bereznay István</i>	<i>Hajós József</i>
<i>Büttö Kálmán</i>	<i>Heinrich István</i>
<i>Deutsch Sándor</i>	<i>Hodossy Imre</i>
<i>Fuchs Rudolf</i>	<i>Mendl István</i>
	<i>Gróf Nádasdy Ferencz</i>
	<i>Báró Nikolits Fédor</i>
	<i>Báró Radvánszky Géza</i>
	<i>Steiger Gyula</i>
	<i>Gróf Wenckheim Frigyes</i>
	<i>Gróf Zelenski Róbert</i>
	<i>Gróf Zichy Béla</i>

### B) Igazgatóság:

Harkányi Frigyes	Lévay Henrik	Ormody Vilmos
Tornyai Schosberger Zsig.	Ullmann Károly Pál	Gróf Zichy Nándor.

### C) Felügyelő-bizottság:

<i>Gróf Battyány Géza</i>	<i>Jekelfalussy Lajos</i>	<i>László Zsigmond</i>
<i>Gróf Szapáry Gyula</i>	<i>Szitányi Izidor</i>	

1. Teljesen befizetett részvényalaptőke . . . . .	frt	3,000,000.—
2. Társasági tartaléktőke . . . . .	"	2.302,983.04
3. Tűz- és szállítmányi készpénz-dijtartalék . . . . .	"	1.848.530,13
<small>a viszontbiztosított rész levonásával és minden megterhelés nélkül</small>		
4. Életbiztosítási díjtartalék . . . . .	"	13.414,368.10
5. Árfolyamkülönbözeti tartalék . . . . .	"	300,000.—
	frt	<u>20.865,881.27</u>
Tárczában levő díjváltók s díjkötelezvények . . . . .	frt	<u>11.667,972.82</u>

## A társaság elfogad biztosításokat:

- a) tűzkár ellen (ha villám által is okozva) épületekre, gyárakra, gépekre, gazdasági- és iparkészületekre, árukra, butorneműekre marhaállományra stb.
  - b) szállítmányi károk ellen, vizen, szárazon és vasuton
  - c) jégkárok ellen teljes kártérítéssel, és
  - d) az ember életére, halálesetekre fizetendő tőkék, kiházasítások, évjáradékok stb.
- A biztosítási díjak lehető jutányosak, s a fölmerülő károk a leggyorsabban és a legjutányosabban térítettek meg.

Alulírt főgynökség a biztosítási ügyre vonatkozó mindennemű felvilágosítást a legnagyobb készséggel ad és a nála betérjesztendő biztosítások felvetelére, átváltására, úgy helyben mint vidéken ajánlkozik és midőn ezt a nagy közönség szíves figyelmébe ajánlja, egyttal kéri, hogy bizalmával az általa képviselt hazai intézethez forduljon.

**Feiler Mihály,**

az „Első Magyar Ált. Bizt. Társaság pécsi címzetes főgynöke.

**Iroda-helyiség: Lyceumi nyomda-épület.**

# Dr. POPP J. G.

cs. és kir. osztr. magy. és görög udv. szállító  
hírnevű.

## Toilette-különlegességei.

**Popp Anatherin-szájvize 50 kr., 1 lit és 1 lit 40 kr.** minden száj-fogfájáshoz.

**Popp Anatherin fogpasztája téglényben 70 kr.** a legfinomabb fog-paszta és fogbuserősítő szer.

**Popp aromatikus fogpasztája 35 kr.** a legjobb fogtisztító szer.

**Popp fogpora 63 kr.** a fogakat hőlehetőre teszi, a máz megújítására nélkül.

**Popp növényiszappana 30 kr.** fest. bőr minden rendeltetésére alkalmas.

**Popp Savon de Toilette 30 kr.** az előkelő körök legfinomabb pipere szappana.

**Popp Violet Soap 50 kr.** tartós angol szappan anandó illata illatú.

**Popp napraforgó szappana 40 kr.** tartós, finom bőrfinomító szappan.

**Popp gyógyszerpapainai 30 krtól 60 krtig.** szigorúan orvosi utasítások szerint készíti.

**POPP Damara illatszere fl. 1.50**  
**Damara szappana 60 kr.**  
**Damara arczpóra 1.60 2.70**  
**Damara mosdóvize fl. 1.30**

E különlegességek finomság illat, minőség és kiváltság tekintetében, messze felülmúlnak minden más hasonló gyártmányt.

**Popp Coelogina illatszere lit 2.50** az előkelő körök legfin. illatszer különlegessége.

**Poudre Popp,** legfin. francia minőségű, tömörítés, jól fed, de nem fest, lit 1.50

**Popp Eau de Quinine 75 kr.** A legjobb fejemelő szer. Erősíti a fejbőrt.

**Popp-féle Excelsior (Hair Wash).** Nagyon kedvelt hajmosó víz, mely nemcsak a fejbőrt tisztítja, de szorgalmasan használva a kopaképződést is gátolja és előtérbe veszi a haj korai megőrzésének. Palackja 90 kr.

**Popp-féle Odaline des Indes-t.** Csodásan működő szor durva, kipattogzott arc-bőr számára. Szorgalmas használat után a bőr bársónyszerű lesz és teljesen edzett az idő viszontagságai ellen. Hatá a messze fölfülmúlja a vele egyező győzeimét. Popp J. G. cég szer. Indiából hozta be. Palackban fl. 1.

A société de médecine de France Parishan elismeri és ajánlja

### Dr. Popp hajfestőszertét.

A dr. Popp féle Eau Japonaise gyorsan hat arra nézve, hogy a legvilágosabb barna hajat a legsötétebb feketére színezté, a Fontaine Jouvence pedig arra nézve, hogy sötét s hajat szőkés vagy aranszökevé válogatja. Teljesen ártalmatlan. 2 lit.

**POPP** legfinomabb szappana 20—60 krtól legfin. illatszerei 50 krtól 1.50-ig. legfinomabb pomadai és Cosmétique

# Dr. POPP J. G.

3468 hírnevű

## Toilette-különlegességei

szappanok Pécssett: minden gyógyszerárban. Alt és Böhm, Pacher Ede, Lang H. és fia, Reinhold A, Pfeffermann és Schön üzletében, valamint Magyarországon minden nagyobb illatszertárban, gyógytárban, droguistánál és finomabb üzletben és Bécsben a készítőnél I., Bognergasse 2.

Első magyar

# gazdasági gépgyár részvénytársulat

üzeltő: GROSSMANN és RAUSCHENBACH

## BUDAPESTEN, KULSŐ VÁCZI-UT 7.

Lévoanatu vasuti állomás. Az osztrák-magyar államvasut indíthatatól 10 percz távolságban  
A legkedvezőbb feltételek mellett pontosan és olcsón szállít magyar készítményű mindennemű gazdasági gépeket, mint járgányos cséplőkészleteket, gummarostákat s egyéb mezőgazdasági ezikeket és

## gőzcseplőgépeket

Különösen ajánlja szabad, szeges rendszerű legújabb szerkezetű s legpontosabb kivitelei gőzcseplőgépeit.

Teljes kiváltás Legelőnyösebb berendezés.

30, 4 és 6 lóerejű mozcsonyokhoz és mozcsonyokkal. A mozcsonyok nagy-kéretű seb

kicséppés, kitűnő tisztasága és oszlatózá

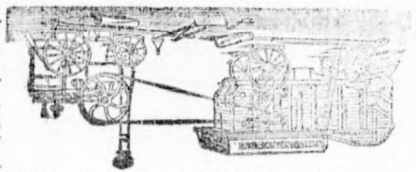
meret. szénfűtésnél két 200-250-300-350

kl. szén (fa aránylag) 14 óra alatt.

Számfűtésnél két 5-7 kéve száma 100 kiesés kővénél. Cséplési képesség 5-7000,

7-10000 középagyságu kéve 1 nap alatt.

**Vérőlécczes gőzcseplőgépek vasszerkezettel.** 6, 8, 10 lóerejű fa-, szén-, számfűtésű mozcsonyokhoz s mozcsonyokkal.



# POPP

E különlegességek finomság illat, minőség és kiváltság tekintetében, messze felülmúlnak minden más hasonló gyártmányt.

A société de médecine de France Parishan elismeri és ajánlja

### Dr. Popp hajfestőszertét.

A dr. Popp féle Eau Japonaise gyorsan hat arra nézve, hogy a legvilágosabb barna hajat a legsötétebb feketére színezté, a Fontaine Jouvence pedig arra nézve, hogy sötét s hajat szőkés vagy aranszökevé válogatja. Teljesen ártalmatlan. 2 lit.

**POPP** legfinomabb szappana 20—60 krtól legfin. illatszerei 50 krtól 1.50-ig. legfinomabb pomadai és Cosmétique

# Dr. POPP J. G.

3468 hírnevű

## Toilette-különlegességei

szappanok Pécssett: minden gyógyszerárban. Alt és Böhm, Pacher Ede, Lang H. és fia, Reinhold A, Pfeffermann és Schön üzletében, valamint Magyarországon minden nagyobb illatszertárban, gyógytárban, droguistánál és finomabb üzletben és Bécsben a készítőnél I., Bognergasse 2.

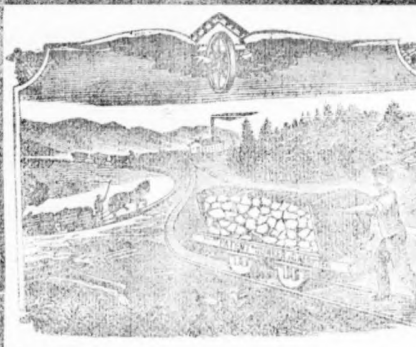
# JUNKER és GAERTNER

Budapest, IV. váci utca 21.  
Az 1890. évi bécsi gazdasági és erdőszeti kiállításon a **nagy ezüst éremmel** kitüntette.

### Szállít:

szállítható és állandó mezél és erdőszeti vasutakat. Erdészeti kocsik hosszú fa és tűzifa szállítására. Billentő kocsik föld, homok és kavics szállítására legújabb szerkezettel.

Pályaberendezések kívánatra általunk eszközöltetnek és üzemre készen átadatnak.



A teljesez kiralyi család kedvencez itala.

# KRONDORFI SAVANYUVIZ

a t. közönség figyelmébe ajánlatik, mint a létező legkiválóbb savanyuviz

## Kitűnő borviz.

Nagyhatású gyógyital a lélegzései, emésztési és vizelő szervek hurutos bántalmainál, általában mindazon esetekben, a melyeknél az orvosi rendelet szerint savanyuviz használandó.

Főraktár Pécssett:

**Grünhuth és Hirschler** uraknál.

Országos főraktár:

Budapestben BABER LAJOS és TESTVÉRE V. Arany Janos u. 9

Kapható mindenütt.